

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 5

24 січня 2014 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 5 2014

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2014

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Ворошилов О.

Всеукраинское объединение «Майдан»: создание и перспективы	5
---	----------

Якименко Ю.

Економика Украины: итоги минувшего года и прогнозы на перспективу	18
--	-----------

Законодавча влада	28
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	38
------------------------------	-----------

Політика	53
-----------------------	-----------

Економіка	76
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій	80
--	-----------

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Звернення Президента України В. Януковича з приводу останніх подій у Києві

Висловлюю превеликий жаль з приводу загибелі людей у конфлікті, спровокованому екстремістами від політики. Мої щирі співчуття сім'ям загиблих.

Ще раз прошу людей не піддаватися на заклики політичних радикалів. Ще не пізно зупинитися і врегулювати конфлікт мирним шляхом.

Ще раз закликаю опозицію сісти за стіл переговорів і зупинити протистояння.

Я проти кровопролиття, проти застосування сили, проти розпалювання ворожнечі та насилля.

Прочу людей повертатися до домівок. Ми повинні відновити в Україні мир, спокій і стабільність (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 22.01.*)

Українська опозиція створила Народну Раду

22 січня 2014 р. опозиційні депутати проголосили створення Народної Ради, яка повинна стати “єдиним легітимним законодавчим органом держави”.

Народна Рада України є органом представництва народних депутатів із захисту Конституції, повідомив депутат від “Батьківщини” А. Пишний.

Установчі збори Народної Ради провів найстарший за віком народний депутат України (фракція “Свобода”) О. Шевченко. У засіданні взяли участь 156 народних депутатів.

До об'єднання ввійшли народні депутати-опозиціонери та позафракційні, які «залишаються на позиції захисту Конституції, конституційного ладу, демократії, парламентаризму

і виступають проти диктатури і узурпації влади режимом В. Януковича».

Народна Рада ухвалила заяву, у якій, зокрема, зазначається, що «своїми злочинними діями влада поставила країну на межу війни і оголосила себе поза законом. Ми більше нічого не вимагаємо, тому що за два місяці мирного протесту жодної з наших вимог влада не почула. Тільки нова народна влада зможе зупинити кровопролиття і вберегти Україну від неминучого розколу».

Також на установчих зборах Народної Ради України затвердили Декларацію про проголошення Народної Ради України.

Народна Рада здійснюватиме повноваження представників законодавчої гілки влади з контролю за реалізацією питань, які згідно з р. 4 Конституції віднесено до повноважень Верховної Ради і «які нині узурповані режимом Януковича».

Згідно з Декларацією, у Криму, кожній області, в Києві та Севастополі, в містах та районах на базі депутатських фракцій опозиційних партій в обласних, міських та районних радах утворюються місцеві Народні Ради як міжфракційні депутатські об'єднання, які разом з загальнонаціональною Народною Радою здійснюють захист Конституції, прав та свобод людини.

Народна Рада України планує забезпечити організацію та скликання громадських Конституційних зборів як органу для підготовки проекту нової Конституції України, яка має відновити законність та правопорядок, баланс між гілками влади, їхню незалежність одна від одної та запровадження реального місцевого самоврядування в Україні.

Створення Народної Ради має бути підтверджено громадянами України шляхом збору підписів.

Народна Рада України формує Народну виборчу комісію з народних депутатів Верховної Ради з опозиційних фракцій, які є членами лічильної комісії ВР, йдеться в декларації.

Народна виборча комісія має забезпечити проведення та встановлення результатів загальнонаціональних опитувань. В Криму, кожній області, районах та містах будуть утворені народні виборчі комісії з депутатів міських, районних та місцевих Рад опозиційних фракцій.

Повідомляється також, що «з метою забезпечення народовладдя в Україні і проведення всеукраїнського народного

голосування з питань висловлення недовіри Президенту України Віктору Януковичу і його відставки конституційним чином, вираження недовіри народним депутатам, які 16 січня голосували за закони, для підтвердження конституційним і законним способом народом України повноважень і легітимності Народної Ради, повернення до Конституції України 2004 року і проведення народних виборів Київського міського голови і депутатів Київської міської ради» Народна Рада України постановила: створити Народну виборчу комісію та затвердити її персональний склад: О. Гелевей, Я. Гінка, Г. Зубко, О. Кужель, І. Купрейчик, А. Павловський, В. Чугунников, І. Шило (*Korrespondent.net* (<http://korrespondent.net>)). – 2014. – 23.01; *Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 23.01).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Ворошилов, ст. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ, канд. ист. наук

Всеукраинское объединение «Майдан»: создание и перспективы

О создании общественной организации под названием «Народное объединение “Майдан”», которую позже переименовали во Всеукраинское объединение «Майдан», было объявлено 22 декабря 2013 г. в ходе вече на майдане Незалежности (по состоянию на 31 декабря она насчитывала уже более 32 тыс. человек).

Организаторы призвали вступать в объединение все политические партии, общественные организации и украинских граждан, желающих интеграции Украины с Европейским Союзом и отвергающих власть Президента В. Януковича.

На вече были озвучены главные цели объединения – принятие новой Конституции без президентской формы правления, восстановление баланса власти в стране, создание плана

изменений для страны, реформа прокуратуры, МВД и судебной системы.

Сопредседателями совета «Майдана» стали В. Кличко, Ю. Тимошенко, А. Яценюк, О. Тягнибок, Ю. Луценко, С. Квит и Р. Лыжичко. В персональный состав совета «Майдана» вошли депутаты партий «Батьківщина», УДАР и «Свобода», а также общественные активисты, публицисты и эксперты в разных областях. Среди них – И. Колиушко, А. Сушко, В. Чалый и др., всего – 37 имен. В то же время, как заверил А. Турчинов, список совета «Майдана» открыт и будет увеличиваться.

Совету «Майдана» было поручено развернуть «широкую мобилизационную работу по организации сопротивления нынешнему режиму во всех областях Украины и координации протестного движения по всей территории Украины».

Выступавшие на вече (А. Яценюк, А. Турчинов и др.) призвали присутствующих стоять «до тех пор, пока режим В. Януковича не будет свергнут». «Наша задача – к “Майдану” должны присоединиться большинство украинцев, и это реально. Тогда мы сформируем новую Украину и новую украинскую власть», – заявил А. Турчинов.

Ю. Луценко в своем выступлении уточнил, что объединение «Майдан» – «это беспартийная общественная организация, в которую вступят люди, которые были или будут на Евромайдане». «Весной мы должны обеспечить территорией свободы Центральную Украину, летом территория свободы дойдет до Крыма», – спрогнозировал политик.

Несколько позже ВО «Майдан» создало президиум совета. Об этом, в частности, на брифинге 26 декабря 2013 г. сообщил президент аналитического центра «Открытая политика», член совета «Майдана» И. Жданов. «Мы отказались от института сопредседателей и выбрали президиум “Майдана”», – рассказал он.

В состав президиума вошли депутаты от ВО «Свобода» А. Ильенко, «Батьківщини» С. Соболев, УДАРа В. Пацкан, певица Р. Лыжичко и президент Украинской ассоциации студенческого самоуправления Е. Щепетильникова.

Координатором президиума стала Р. Лыжичко.

Координаторы, в соответствии с принятым решением, будут меняться ежемесячно. Именно подписи координаторов, по словам И. Жданова, и будут ставиться под ответственными документами.

Кроме того, было создано восемь комиссий «Майдана»: правовая комиссия, внешнеполитическая комиссия по вопросам евроинтеграции, художественная комиссия, комиссия по вопросам молодежи и студентов, информационная комиссия, мобилизационная комиссия, комиссия по работе с регионами и комиссия по работе с общественными организациями.

29 декабря 2013 г. участники народного вече на майдане Незалежности приняли программный манифест ВО «Майдан». В документе провозглашаются цели, достижение которых запланировано на кратко-, средне- и долгосрочную перспективу. Так, в ближайшее время активисты Евромайдана ставят цель добиться освобождения и реабилитации всех арестованных за участие в акциях протестов, прекращение террора, угроз, морального и физического давления на участников мирного сопротивления, освобождения всех политических заключенных.

Кроме того, активисты планируют отставку и привлечение к ответственности высокопоставленных чиновников, в том числе министра внутренних дел В. Захарченко, которые ответственны за организацию разгона Майдана в ночь на 30 ноября и избиения активистов на Банковой 1 декабря, ликвидацию спецподразделения «Беркут» и запрет использования военнослужащих Внутренних войск для силового противодействия мирным массовым акциям протеста.

Еще одной целью на ближайшее время была определена отставка правительства Н. Азарова и формирование нового большинства в парламенте, «начало реальных, а не имитационных переговоров между властью и Майданом».

Также планируется образование представительного органа учредительной власти для подготовки новой Конституции. «До ее принятия необходимо временно вернуться к Конституции 2004 г. Это – легитимный путь решения глубокого политического и экономического кризиса, который

предусматривает проведение досрочных парламентских выборов на пропорциональной основе с открытыми списками», – говорится в манифесте.

В среднесрочной перспективе планируется добиться подписания Соглашения об ассоциации с ЕС, ввести безвизовый режим, воспрепятствовать втягиванию Украины в Таможенный или Евразийский союз.

Также активисты планируют добиться введения персональных международных санкций против лиц, причастных к применению силы против мирных демонстрантов – запрет на въезд, замораживание активов, проверка источников происхождения средств и собственности за рубежом.

«В долгосрочной перспективе должны добиться построения в Украине демократического, правового государства с социально ориентированной экономикой, принятия новой Конституции, децентрализации власти, коренного изменения Кабмина, восстановления правосудия, коренных реформ правоохранительных органов и проведения реформы образования с обязательным введением курса гражданского образования и прав человека», – говорится в документе.

Кроме того, в начале января Всеукраинское объединение «Майдан» объявило о создании стачкома. Сопредседателями вновь сформированного всеукраинского забастовочного комитета стали В. Кличко, Ю. Луценко, Ю. Тимошенко, А. Яценюк и О. Тягнибок. Как проинформировал В. Кличко, основная задача стачкома – обеспечение перехода Евромайдана на новый уровень работы – более ритмичные протесты и всеобъемлющую всеукраинскую забастовку.

Также, по словам Р. Лыжичко, на заседании совета обсужден план действий ВО «Майдан», вопросы улучшения мобилизации; увеличения присутствия творческой составляющей, в частности привлечения арт-сектора, групп публичного обсуждения планов и т. д. Запланирована и серия акций «Украина без кортежей».

В свою очередь активист Майдана И. Луценко во время брифинга сообщил о присоединении к ВО «Майдан» Народного руха Украины и Конгресса украинских националистов.

Кроме того, как подчеркнул член совета ВО «Майдан», политолог А. Гарань, «“Майдан” должен пойти в регионы. Накануне Нового года была провозглашена организация ячеек в областях. Этот процесс уже начался. Он будет решающим. Покажет, удастся ли “Майдану” превратиться в массовую структуру, которая будет действовать по всей Украине или в подавляющей ее части. Это будет ключевым для будущего противостояния во время выборов», – убежден А. Гарань.

Сообщается также, что совет ВО «Майдан» начал разрабатывать стратегию развития страны до 2025 г. Об этом, в частности, на брифинге в Штабе национального сопротивления проинформировал член совета «Майдана» И. Жданов. «Мы считаем, что “Майдан” и совет “Майдана” способны подготовить такой серьезный документ, который определит судьбу страны до 2025 г. Этот документ послужит основой для тех политиков, которые придут к власти после президентских выборов», – сказал И. Жданов. Он добавил, что возглавит рабочую группу, которая будет разрабатывать стратегию, глава Центра политико-правовых реформ И. Колиушко.

После радикализации конфликта, начало которому положили события 19 декабря, делегаты от ВО «Майдан», вошедшие в состав представительской группы, которая была создана для технических консультаций с властью, передали свои требования к Президенту Украины В. Януковичу. «Мы передали группе власти требования от “Майдана” к Президенту и отметили необходимость срочной встречи лидеров оппозиции с В. Януковичем для реальных шагов в решении острого кризиса в стране», – заявил после проведения консультаций с группой власти нардеп-«ударовец» В. Ковальчук.

Озвученные советом ВО «Майдан» главные требования протестующих к власти включают следующие позиции:

1. Снятие непосредственной угрозы столкновений.

Выведение «Беркута», других спецподразделений, внутренних войск МВД Украины из столицы и возвращение их в места постоянной дислокации.

2. Восстановление конституционно-правового поля.

– Отмена (признание недействительными) пакета диктаторских законов, принятых 16.01.14 г. с нарушением норм Конституции и законов Украины.

– Прекращение политических репрессий. Освобождение всех политических заключенных, в том числе активистов Евромайдана и Ю. Тимошенко.

3. Ликвидация правовой базы диктатуры.

– Возвращение к редакции Конституции Украины 2004 г., которая была нелегитимно отменена решением Конституционного Суда.

– Коррекция избирательного законодательства, изменение норм, которые дают возможности для фальсификаций. Для обеспечения демократических, свободных и честных выборов Президента Украины, народных депутатов Украины.

– Назначение нового состава Конституционного Суда, Национального совета по вопросам телевидения и радиовещания, Счетной палаты с обеспечением представительства оппозиции, образование Наблюдательного совета Первого национального канала (УТ-1) с учетом представительства общественности и оппозиции.

– Принятие нового закона о ЦИК и соответствующее изменение его состава (по принципу «половина – от власти, половина – от оппозиции, председатель – представитель гражданского общества»).

4. Антикризисные меры.

– Отставка правительства Н. Азарова, которая, в частности, предусматривает отставку министра внутренних дел В. Захарченко.

– Формирование и утверждение состава технического правительства, которое должно обеспечить стабильное функционирование государственного механизма на переходный период и проведение честных и демократических выборов.

5. Перезагрузка власти.

– Объявление досрочных президентских выборов.

– Проведение досрочных парламентских выборов на исключительно пропорциональной основе с открытыми списками.

Также в объединении «Майдан» заявили, что расценивают события, происходящие на ул. Грушевского (стычки митингующих с милицией), как событие, которое было спровоцировано украинскими властями.

Следует отметить, что практически сразу же после создания новое объединение подвергли критике – причем не только сторонники В. Януковича, но и его противники. Основной мотив недовольных – оппозиция пытается присвоить себе народный протест.

Среди других мнений – критика самого состава ВО «Майдан». Так, журналист В. Кипиани на своей странице в Facebook отметил, что аналогичное движение было создано на Майдане-2004. Тогда оно называлось «Комитет национального спасения». «Там были разные люди – очень хорошие и очень плохие, но никто из них не представлял и не был авторитетным для Востока и Юга Украины. Это была тусовка для своих», – написал он, подчеркнув, что новое объединение имеет ту же проблему. Журналист отметил, что из 37 членов руководства нового объединения нет никого, кто был бы понятен юго-восточному избирателю. «Это политтехнологическая ошибка, которую надо обязательно исправить», – добавил он.

В свою очередь народный депутат А. Гриценко считает, что в совете ВО «Майдан» должно быть втрое меньше представителей политпартий, а больше представителей общественного корпуса и моральных авторитетов общества. «Кто формировал персональный состав совета “Майдана” – не знаю. Думаю, лидеры оппозиции, отдельные общественные организации и работники штаба», – отметил А. Гриценко. По его мнению, состав совета должен выглядеть несколько иначе – «с обязательным включением в состав моральных авторитетов общества, членов инициативы “Первого декабря”, с большим представительством общественных активистов. И с минимальным представительством партийно-депутатского корпуса – шесть человек вместо нынешних 18, а также при участии лидеров студенчества».

Вместе с тем политик заявил, что поддерживает объявленный состав совета «Майдана»: «Евромайдан утвердил состав

совета, значит, он получил мандат от народа и теперь должен работать – выработать стратегию, тактику, планы действий, организовывать протестные акции».

Украинский художник А. Ройтбурд также отмечает, что в составе Всеукраинского объединения «Майдан» слишком много политиков. «Я считаю, что движение “Майдан” – не настоящее. Оно не является представителем реального Майдана. То количество политиков, которое вошло в состав некоего совета, не релевантно тому влиянию, которое они оказывают на Майдан», – заявил он.

А. Ройтбурд подчеркивает, что в случае Евромайдана политики должны внимательно слушать, что им говорит общественность. «Есть два подхода к бархатной революции. Один из них – бланкистский подход, подразумевающий наличие группы заговорщиков, которая не должна посвящать улицу в свои планы», – говорит он. В этом случае лидеры ведут за собой улицу. В случае Майдана улица «движется на несколько шагов впереди» лидеров оппозиции, считает А. Ройтбурд. «Если же улица ведет за собой вождей, тогда вожди должны эту улицу очень внимательно слушать», – заявил он.

Вместе с тем художник настаивает на том, что “Майдан” должен сформулировать ясную цель и программу, иначе он маргинализуется.

Со своей стороны, член совета ВО «Майдан», научный директор института Евроатлантического сотрудничества А. Сушко подчеркивает, что в основе нового объединения – компромисс, поэтому «ни одно из решений не устроит всех». «Что совет собирается делать? Предлагать проекты совместных решений и документов. Осуществлять планирование дальнейших шагов. Коммуницировать от имени Майдана внутри Украины и снаружи. Делегировать представителей для ведения переговоров. Информировать СМИ и общество. Агрегировать, поощрять и анализировать все рациональные идеи и предложения», – сообщил А. Сушко на своей странице в Facebook. По его мнению, самый большой вызов на нынешнем этапе объединения – победить недоверие внутри самого Майдана.

О «разброде и шатаниях» внутри Майдана говорит и его комендант А. Аваков (ВО «Батьківщина»), недавно сменивший на этом посту своего коллегу А. Парубия: «Некоторые гражданские активисты так увлеклись, с такой отдачей тратят все-го себя без остатка на критику оппозиции, что совершенно забыли, отчего собрался Майдан и чем мы должны заниматься... Вся энергия – в свисток критики “«плохой” оппозиции. Свист, приводящий в восторг В. Януковича с сотоварищами. Воинствующие противвсихи...»

В этой связи политолог В. Фесенко отмечает, что сейчас главное не столько инициировать что-то новое, а реализовать то, что было инициировано. «Например, было инициировано создание народного движения “Майдан”. И что? Мы не видим публичной активности этой организации. Мы не знаем, идет ли сбор подписей и т. п. Публичность и отчет должен быть. Иначе будет такая критика, которая раздается, что что-то инициировали и ничего не сделали», – отметил политолог.

Более оптимистично настроен М. Волюнец, член ВО «Майдан», глава Независимого профсоюза горняков, бывший народный депутат от «БЮТ –Батьківщина». Он, в частности, вспоминает, что «подобное объединение было в 2004 г., но там было больше романтизма – здесь больше креатива, настойчивости... желания бороться и самое главное – желания выстоять. Кроме того, ...выход такого количества людей на Майдан, как и “майданы” по всей стране однозначно снизил политическую легитимность власти.

...Плюс Майдан успел структурироваться и расширить свое влияние. И сегодня он влияет не только на общественную позицию, но и на политическую составляющую. И через общественные организации Майдан находит контакт, выстраивает сотрудничество с оппозиционными политическими силами. И на сегодняшний день совет ВО “Майдан” – регулярно заседает, рассматриваются определенные вопросы, заметен ощутимый сдвиг хотя бы в том, что раньше политсилы, общественные организации и политики жили отдельно друг от друга. А сегодня Майдан посадил за один стол представителей общественных организаций и политиков (оппозиционных).

Чего не добился Майдан? Не было быстрых результатов. ...И поэтому Майдан может дальше перерасти в конфликтующую сторону (что впоследствии и произошло. – Авт.) – и все может повернуться в неожиданном направлении».

По мнению же политолога В. Карасева, Майдан добился того, что оппозиция вынуждена становится менее элитоцентричной и более гражданоцентричной. «Гражданские протесты заставляют оппозицию быть ближе к народу, действовать в интересах общества. Если оппозиция хочет наращивать свои политические возможности, она вынуждена будет становиться “майданоцентричной”», – говорит эксперт.

Кроме того, политолог обращает внимание, что в Украине появилось поколение новых политиков. «Это пока не статусные политики, не народные депутаты, не члены партий, а гражданские активисты. Сегодня эти люди играют не последнюю роль в развитии Майдана, а завтра-послезавтра, через три-четыре года могут прийти на смену многим нынешним политикам. Поэтому Майдан зарядил серьезный процесс смены поколений политиков и вывел на политическую сцену новых людей», – констатирует В. Карасев.

Юрист Е. Закревская, представляющая организацию «Общественный сектор», отмечает, что «изначально на Майдане политики и общественность существовали как будто в параллельных мирах, в двух разных капсулах. Связь между капсулами отсутствовала. Сейчас ее пытаются налаживать. К примеру, создан ВОМ (ВО “Майдан”. – Авт.)».

В то же время Е. Закревская считает, что «у ВОМа есть огромный минус: изначально активистов, которые будут в нем участвовать, выбрали политики. И совершенно неизвестно, по какому принципу. Никто не видел устав этой организации, а ведь именно устав определяет, на каких правах люди в нее входят, какие у них обязанности и полномочия. У ВОМа есть только манифест – в нем ничего плохого не написано, только хорошее. Изложены все требования общественников. А вот что из этого получится дальше...

Вообще, у активистов было два варианта, что делать с ВОМом в его нынешнем виде. Первый – всем вместе из него

выйти. Второй – пытаться его менять, продавливать свои принципы и интересы. Пока что выбрали второй путь – в частности, ...удалось на данный момент добиться отказа от института сопредседателей.

Есть надежда на то, что руками гражданских представителей удастся изменить ситуацию в ВОМе в лучшую сторону.

И, конечно, от того, что создан ВОМ, не прекратилась работа общественности на Майдане. Есть много различных групп, у каждой из них – свое ядро. Кто был к какому “ядру”, инициативному сообществу, организации ближе, кто с кем работал, вокруг тех и объединяются».

Со своей стороны, представитель ГИ «Третья украинская республика» Р. Безсмертный считает, что из протестного движения Майдана может родиться новая политическая партия. «Сейчас мы видим, как “Майдан” трансформируется в общенациональную общественную организацию. Хотя, по моему мнению, можно было бы идти еще дальше и говорить об организации партийной структуры и ее развитии по всей Украине», – отметил он.

Следует также отметить, что, по мнению члена совета ВО «Майдан», лидера группы «Тартак» А. Положинского, необходимо менять формат протестных акций – необходима координация различных политических сил для организации локальных акций протеста по всей Украине.

Он также подчеркнул, что пришло время четко сформулировать, что именно «Майдан» предлагает вместо нынешней власти и действующего режима. «Сейчас мы очень активно говорим, что нам не нравится: мы против этого, мы против того, мы против другого. Мы требуем отставок. Нас не устраивает система. Это понятно. Но нет четкой формулировки того, что мы предлагаем взамен. Поэтому получается, что многие люди воспринимают нашу акцию протеста как попытку изменить одних людей у власти на других. Причем, кто эти другие люди – тоже не очень понятно. Очевидно, что в таком формате наша деятельность выглядит очень однобоко», – заявил А. Положинский.

Корреспонденты The Financial Times Р. Оларчик и Н. Бакли также пишут о том, что в сложившейся ситуации даже

самые убежденные протестующие требуют единого плана действий. При этом они ссылаются на заявление лидера радикального движения «Спільна справа» А. Данилюка, заявившего что «люди готовы остаться и удерживать баррикады. Но им нужен четкий план для достижения четких результатов».

Этот тезис развивает российский «Ежедневный журнал», отмечающий, что «с первым Майданом было проще, у него были политические герои, и он их легитимировал. ...А у этого Майдана героев нет, есть лишь антигерои. Никто здесь не принимает всерьез т. н. “трех мушкетеров” – лидеров системной оппозиции А. Яценюка, В. Кличко и О. Тягнибока. Никто не вспоминает об О. Турчинове, “правой руке Юли”. Попытавшийся объявить себя “комендантом Майдана” Н. Катеринчук был осмеян. Наконец, Майдан потребовал “снять с елки” огромный портрет Ю. Тимошенко, водруженный туда активистами “Батьківщини”. Этот Майдан действительно никого не готов наделять властью, он пытается лишь ее отнять. Но, оставаясь в правовом поле, это сделать мудро. Между тем, реальная политика, совершенно этому Майдану чуждая, уже пытается им воспользоваться. Речь даже не о тех известных и малоизвестных политиках, которые “пиарятся” на майданном “броневичке”, а о настоящей президентской кампании, которую с некоторых пор всю ведет В. Кличко (или те силы, что стоят за ним), всерьез рассчитывая на досрочные выборы».

Словно подтверждая эту точку зрения, А. Яценюк в одном из своих выступлений отметил, что общественное объединение «Майдан» создано для защиты результатов голосования на президентских выборах в 2015 г.: «Мы имеем год на то, чтобы подготовиться к проведению президентских выборов. На то, чтобы те сотни тысяч людей, которые были на Майдане, приложили свои усилия для работы в комиссиях, в качестве наблюдателей, агитаторов, и для того, чтобы приехать сюда, в Киев, в ночь, когда будут считать голоса и определяться, кто выиграл президентские выборы, и защитить выбор миллионов украинцев», – заявил политик.

Со своей стороны А. Зубчевский, народный депутат от Коммунистической партии Украины, акцентирует внимание на

том, что «на сегодня те первоначальные идеи, которые выдвигали, – о Европейском Союзе – переросли в борьбу за власть и политическую кампанию до 2015 г. Протестными настроениями людей воспользовались политики, которые уже были у власти и которых отодвинули от кормушки, а теперь они хотят туда вернуться. Вот и все. Политический Майдан нужно рассматривать именно исходя из этих позиций».

По мнению же руководителя Института медиа-моделирования и политико-экономического анализа «Перспектива» Е. Черненко, на сегодня очень важно не дискредитировать идею Майдана, скатившись в маргинес. Он отмечает, что «власть уже потеряла больше, чем это кому-то кажется. Потеряла рейтинг доверия, и это необратимый процесс. ...Потеряла репутацию в международном сообществе, которую завоевывала очень долго и трудно». «Майдан вскрыл проблемы и оппозиции. Она оказалась банально не готова к массовым выступлениям. У оппозиции не хватило воли, желания, умения и зрелости решать задачи, поставленные Майданом. Попросту оппозиция не доросла до народа», – считает эксперт.

По его словам, теперь ключевая задача Майдана – не растерять достигнутого. «Майдан выполнил главную задачу. Иногда бывает очень важно вовремя остановиться. Так вот, сегодня и Майдану, для которого реальна угроза скатывания в маргинес, важно остановиться. Иначе ресурс массового протеста и социальной солидарности будет дискредитирован», – уверен Е. Черненко.

В целом же прогнозы экспертов по поводу будущего ВО «Майдан» довольно туманны. По поводу того, поспособствует ли данная организация становлению действительно мощного общественного движения, или же появится новая политическая партия, – мнения расходятся.

Большинство разделяет точку зрения о том, что лагерь протестующих готов противостоять внешней агрессии и может рассчитывать на помощь киевлян, но внутри него происходят весьма непростые процессы. Представители гражданского общества и оппозиционные политики не очень хорошо понимают друг друга, создавая питательный грунт для провокаций и травливания разных групп на Майдане.

Отмечается, что сегодня лидеры парламентской оппозиции практически утратили контроль над жизнедеятельностью Евромайдана. Не удивительно, что этот вакуум заполняется более радикальными политиками и общественными активистами, которые действуют по принципу «все и сейчас».

Политики же, как оппозиционные, так и представляющие власть, главным достижением Майдана считают формирование гражданского общества. Но если в Партии регионов это называют следствием «либеральности политики Януковича», то в оппозиции уверены в совершенно противоположном. При этом, несмотря на то, что, по сути, ни одно из ключевых требований Майдана к власти пока еще выполнено не было, а посыл к евроинтеграции отошел даже не на второй план, тем не менее, карту Майдана начинают разыгрывать в своих интересах представители самых разных политических сил.

Ю. Якименко, м.л. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ

Экономика Украины: итоги минувшего года и прогнозы на перспективу

В 2013 г. логика решений украинских властей во многом определялась приближением президентской избирательной кампании, что на фоне продолжающейся рецессии в экономике привело к ряду неоднозначных политических шагов правительства. Объявление о «паузе» в отношениях с Евросоюзом и достижении договоренностей о финансовой помощи РФ продемонстрировало неготовность ориентированной на экспорт украинской экономики к внешним шокам – усугублению мирового экономического кризиса, росту политического и экономического давления со стороны России («торговая» война и т. д.). Итогом влияния этих негативных факторов стало падение ВВП на 1,3 % на протяжении трех кварталов и выход на нулевой рост к концу года, падение промышленного производства почти на 5 %, при дефляции на уровне 0,6 %, сокра-

щение иностранных инвестиций, высокая вероятность государственного дефолта. По показателям развития экономики Украина стала худшей среди стран СНГ, также переживающих глубокий кризис. Напомним, в бюджете на 2013 г. был заложен рост ВВП на 3,4 %, инфляция на уровне 4,8 % и рост экспорта товаров и услуг на 6,9 %. Но падение мировых цен на металлургическую продукцию (главная экспортная отрасль Украины) и крайне медленный рост ВВП Евросоюза не способствовали экономическим успехам страны. Кроме того, на снижении показателей украинского экспорта сказались протекционистская политика России, сократившей, в частности, машиностроительный импорт. Именно «торговая» война, претензии Роспотребнадзора и проблемы на российской таможне негативно отразились на позициях украинских товаропроизводителей на российском рынке.

В целом экспорт товаров и услуг (по данным внешнеторгового баланса) за январь – сентябрь 2013 г. уменьшился на 8,6 %. Учитывая, что на долю России приходится около половины отечественного экспорта, такая ситуация поставила в сложное положение целые отрасли украинской экономики. В условиях снижения объемов промышленного производства и, как следствие, падения ВВП, выполнение плана по доходам оказалось невозможным. Поступления от НДС, обеспечивающие большую часть доходов госбюджета, сократились более чем на 9 млрд грн как для произведенных в Украине, так и для импортируемых товаров. Объем прямых иностранных инвестиций с начала 2013 г., по оценкам специалистов, возрос всего на 2,3 %. За этот период иностранными инвесторами в экономику было вложено 3,722 млрд дол., из которых треть поступила с Кипра, 9,7 % – из Нидерландов, 4,8 % – из Великобритании, и 4,3 % – с Британских Виргинских островов. На основании таких данных эксперты сделали вывод, что более половины иностранных инвестиций – возвращение капиталов из офшорных зон, то есть притока реальных средств не произошло. Как пишет Bloomberg, сегодня инвесторы видят страну как наименее кредитоспособную в мире после Аргентины и Венесуэлы. «Девять лет спустя после

первой революции, которая привела Украину на путь к более глубокой интеграции в ЕС, прямые иностранные инвестиции из ЕС снизились более чем наполовину», – отмечает издание. В этой ситуации правительство старалось в первую очередь стабилизировать курс национальной валюты и индекс потребительских цен, остальные же показатели отошли на второй план. На протяжении всего 2013 г. показатель инфляции удавалось сдерживать на нулевом уровне, а курс гривни держался в узком коридоре – официально он составлял 7,993 грн за доллар, а на межбанке максимальная цена доллара составила 8,32 грн в середине декабря. Это, по мнению экспертов, позволяло поддерживать иллюзию финансовой стабильности.

Удержание курса гривни Нацбанком путем вывода на рынок валюты и необходимость выплат по кредиту МВФ и еврооблигациям истощили ее запасы. Золотовалютные резервы также были сокращены с 24,6 до 18,8 млрд дол. Еще одним инструментом поддержания «стабильности» стала эмиссия государственных ценных бумаг. По данным Госказначейства, с начала 2013 г. по 16 декабря государственные заимствования составили 122,03 млрд грн (в том числе внутренние – 98,05 млрд грн) при плане на год 129,4 млрд грн (без учета еврооблигаций на 3 млрд дол.). К концу декабря объем ОВГЗ в собственности банков увеличился до 80,745 млрд грн, при этом он был потрачен на финансирование правительства, что привело к невозможности кредитования бизнеса и, как следствие, сокращению дальнейших бюджетных поступлений. По оценкам экономистов, уровень резервов сегодня является критически низким – он покрывает около 2,5 месяцев импорта, при том что минимальным допустимым значением международные организации считают покрытие трех месяцев импорта. В то же время никаких тенденций к улучшению ситуации пока не наблюдается – в 2013 г. ухудшился и баланс торговли, и баланс прямых иностранных инвестиций. По данным Нацбанка, дефицит текущего счета платежного баланса Украины увеличился до 14,190 млрд дол. в январе – ноябре 2013 г. с 12,245 млрд дол. за аналогичный период 2012 г. Этот рост произошел главным образом из-за значительного увели-

чения отрицательного сальдо внешней торговли – до 13,611 млрд дол. с 12,258 млрд дол. и падения переводов из-за рубежа – до 1,994 млрд дол. с 2,737 млрд дол. соответственно. Одновременно с кризисом платёжного баланса, в Украине наблюдается бюджетный кризис. Дефицит консолидированного бюджета, по оценке МВФ, превысил 4 % ВВП. По другим оценкам это показатель еще выше. Так, известный шведский экономист А. Ослунд говорит о 6 % ВВП, или около 11 млрд дол. Нехватка валюты склонила правительство к переговорам с МВФ о новом кредите, но требования фонда о повышении тарифов на газ и отопление для населения оказались неприемлемыми для властей именно по политическим мотивам. Таким образом, переговоры с МВФ были приостановлены, а правительство объявило о прекращении подготовки к подписанию договора об ассоциации с ЕС. Решение властей приостановить процесс евроинтеграции в течение недели обвалило суверенные рейтинги Украины и рейтинги ключевых украинских корпораций до преддефолтного уровня с негативным прогнозом и возможностью пересмотра оценок в сторону дальнейшего ухудшения. Следствием разворота внешнеполитического курса в условиях крайней экономической нестабильности стал масштабный политический кризис. Попыткой решения возникших проблем стало согласие России вложить до 2015 г. до 15 млрд дол. из российского Фонда национального благосостояния в облигации Украины. Для реализации этого договора российское правительство отдельным постановлением позволило вложить до 10 % средств в сверхрисковые бумаги, а украинский парламент увеличил потолок госдолга. Считается, что российских средств будет достаточно для рефинансирования валютного долга Украины, подлежащего погашению в 2014 г., а также для покрытия части дефицита бюджета. Кредит также значительно снизил краткосрочные риски дефолта Украины. Но если запланированное на 2014 г. снижение ставок по НДС и налогу на прибыль усугубит бюджетный кризис, то этих средств может оказаться недостаточно.

Немного улучшить состояние торгового баланса может полученная страной скидка на газ, если снижение цены не

будет компенсироваться ростом объемов его поставок. В то же время финансовое состояние НАК «Нефтегаз» в результате снижения цены улучшится, что снизит расходы бюджета на поддержку компании. Напомним, согласно достигнутым договоренностям, скидка не будет постоянной и представляет собой коэффициент снижения базовой цены на газ для Украины, которая без учета другой – «харьковской» скидки – составляет порядка 500 дол. за тысячу кубометров топлива. В результате, размер скидки будет предметом переговоров Украины и России, которые должны проходить каждые три месяца. Но несмотря на определенный положительный эффект от снижения цены на российский газ, для украинской экономики это не станет влиятельным фактором роста, ведь, как отмечают некоторые эксперты, отечественная промышленность долгое время снижала потребление природного газа за счет инвестиций в энергосбережение и перехода к производству требующей меньших расходов природного газа продукции.

Таким образом, российский кредит лишь отчасти улучшит состояние государственных финансов Украины. По мнению специалистов рейтингового агентства Fitch, кредит позволит стране снизить риски невыплаты долгов в 2014 г., однако существующие проблемы останутся. С такой точкой зрения согласны и финансисты Standard&Poor's, прогнозирующие рост экономики Украины в 2014 г. не более чем на 1 % при государственном долге на уровне 38,7 % ВВП и инфляции в 5 %.

С большим оптимизмом еще недавно на будущее украинской экономики смотрели российские аналитики, хотя сегодня их прогнозы вследствие сложившейся политической ситуации требуют корректировки. По оптимистичному сценарию рост украинской экономики в текущем году может составить 2,5 %. Но, как подчеркивают эксперты консалтинговой компании «Альпари», это завышенный показатель, поскольку неизвестно, как Украина воспользуется помощью России для разрешения своих проблем. «Летом показатель ВВП обычно демонстрирует низкий рост, поэтому в первой половине года экономический рост составит от 0,5 до 0,7 %», – отмечают в «Альпари». Экономисты также обращают внимание на то, что

в 2014 г. Украина должна выплатить по внешним долгам порядка 8 млрд дол. при общем размере золотовалютных резервов Нацбанка на начало декабря 18,8 млрд дол. Фактически все эксперты единодушны во мнении, что 15-миллиардный кредит и газовая скидка стали платой Украине за смену внешнеполитического вектора развития. В то же время принятые правительством меры оказались далеко не бесспорными с точки зрения их экономической эффективности.

Многие издания, ссылаясь на опросы представителей украинского бизнеса, указывают, что они сталкиваются со снижениями кредитных рейтингов своих компаний и потерей прибыльных западных рынков и поэтому в деловых кругах все большей поддержкой пользуются европейская интеграция и создание зоны свободной торговли с Евросоюзом. При этом, по словам председателя наблюдательного совета Института экономических исследований и политических консультаций И. Бураковского, ранее колебания деловых настроений происходили за счет резких изменений численности сторонников восточного вектора экономической интеграции, а доля тех, кто видит перспективу экономической кооперации с западным миром, не менялась резко, кроме периода так называемого «оранжевого оптимизма». «Янукович, который проигнорировал мнение сотни тысяч избирателей после не подписания соглашения о зоне свободной торговли с ЕС в пользу России, теперь теряет поддержку самых богатых людей государства», – сообщает издание Bloomberg. «Янукович в президентском кресле, потому что олигархи хотели его там. И если олигархи откажутся от него, ему не позавидуешь», – говорит директор брюссельского офиса Фонда Карнеги.

Слабыми в 2013 г. оказались рост и прибыльность банковского сектора. За год украинские банки сократили доходы практически вдвое – с 4,4 млрд грн до 2,4 млрд грн. При этом, по прогнозам аналитиков международного рейтингового агентства Fitch, такая ситуация сохранится и в 2014 г. СМИ сообщают, что в прошедшем году банки с европейским капиталом в связи с нерентабельной деятельностью продолжили «бегство» с украинского рынка. Были завершены сделки по

продаже украинским собственникам шведского «Сведбанка», австрийского «Эрсте Банка», греческого «Астра банка» и кипрского «Кредитпромбанка», при этом заявления иностранных банков по поводу ухода из Украины продолжают звучать. По мнению главы правления «Райффайзен Банка Аваль» В. Лавренчука, основными причинами ухода иностранных банков остаются международный кризис, повышенные требования регуляторов ЕС к капиталу банков и, как следствие, стратегии международных банков по снижению присутствия в бесперспективных регионах. «Банки получили убытки в 2008–2009 гг. Можно было компенсировать их за счет выдачи новых кредитов, но у кредитования нет перспектив», – говорит В. Лавренчук. А основной проблемой для наращивания кредитования, по его словам, является недостаточная защищенность прав кредиторов. Впрочем, как отмечает Нацбанк, «даже в сложных условиях конца года банковский сектор продолжал стабильно работать». Согласно сообщению НБУ, стабильной работе системы не помешала также информационная война против НБУ и банков Украины. «В попытках расшатать рынок и заработать на этом распространялись откровенные несуразицы», – констатируют в НБУ.

По данным Нацбанка, определенное сокращение средств на счетах физических лиц в первые три недели декабря было полностью компенсировано значительным приростом депозитов в последнюю неделю, который составил 7 млрд грн, из них 6 млрд – именно в национальной валюте. «Фактически вкладчики не снимали депозиты досрочно, а просто придерживали средства (не перевкладывали их на новый срок). То есть происходил естественный процесс анализа ситуации вкладчиками», – говорится в сообщении. В НБУ добавляют, что как только стало известно о договоренностях между президентами Украины и России, в последнюю неделю декабря депозиты стремительно возросли: «Вкладчики поняли, что ситуация нормализовалась». По информации Нацбанка, важным фактором спокойного поведения вкладчиков была слаженная позиция банковского сообщества: «Практически все банкиры подавали успокаивающие сигналы. Национальный

банк со своей стороны обеспечил как поддержку банков, так и проводил разъяснительную работу. Председатель в первые дни выступил с заявлением о готовности НБУ увеличить свое присутствие на всех сегментах денежно-кредитного рынка». Такие результаты, считают в НБУ, показали доверие к гривне и банкам Украины.

Со стагнацией и отсутствием роста столкнулся также страховой бизнес. При этом пока предпосылок для перемен к лучшему не наблюдается: рынок страхования разделен между крупными финансовыми группами, бизнес становится все более дорогим и менее рентабельным. «В связи со сложившейся экономической ситуацией в стране в целом и на рынке страхования в частности бизнес практически не инвестирует в развитие отрасли: в новые сегменты, продукты, регионы», – заявил генеральный директор СК «Allianz Украина» Г. Андреасян. Между тем эксперты до последнего времени не ожидали ухода иностранных компаний с этого сегмента украинского рынка. Считается, что финансовые последствия такого шага с большой вероятностью будут намного значительнее, чем вливания капитала, необходимые для продолжения бизнеса в Украине.

Чуть ли не единственным положительным экономическим итогом года стал рекордный за годы независимости урожай зерновых и зернобобовых. Министерство аграрной политики и продовольствия оценивает его в 61,5 млн т. Такой внушительный результат позволит отечественным аграриям поставить за рубеж более 30 млн т зерна, что обеспечит Украине второе место в рейтинге его экспортеров. Достичь таких результатов удалось благодаря благоприятным погодным условиям, системной подготовке в предыдущие годы и все более активному применению современных агротехнологий. «Рекорд этого года обеспечен, безусловно, стечением удачных погодных условий. Но нельзя недооценивать и внутреннюю политику, потому что, к счастью, предыдущие два года у нас не было запретов на экспорт зерна, и это сыграло свою роль. К тому же глобальная конъюнктура давала возможность получить неплохую прибыль в предыдущие два года и вложить

достаточно средств в основу этого урожая», – считает президент Украинской аграрной конфедерации (УАК) Л. Козаченко.

В то же время высокие валовые показатели не привели сельхозпроизводителей к столь же высоким финансовым результатам. Падение цен на зерно на мировом рынке повлекло за собой его удешевление и в Украине. В итоге рентабельность производства основных культур (пшеницы и кукурузы) снизилась до рекордных отметок. Еще одной проблемой стали высокие затраты на транспортировку и хранение зерна, а также всевозможные бюрократические процедуры, требующие дополнительных средств. По подсчетам УАК, из-за низких цен, неспособности правительства стабилизировать ситуацию на внутреннем рынке и чрезмерных затрат на логистику сельхозпроизводители недополучили более 20 млрд грн. «Мы подсчитали, что из-за этих трех факторов аграрии недополучили более 20 млрд грн за нынешний сезон, и это будет влиять на закладку основы урожая в следующем году», – заявляет Л. Козаченко.

Сокращение финансовых возможностей аграриев заставит их в следующем году оптимизировать растраты и заботится о повышении эффективности производства. В частности, как отмечает эксперт зернового рынка консалтинговой компании «Украгроконсалт» Е. Малышко, производители будут отказываться от низкорентабельных культур, что стало заметно уже по структуре озимого сева. «Неблагоприятные цены наиболее отразились на низкорентабельных культурах. В Украине, например, в 2014 г. будут самые минимальные посевные площади под рожью – всего 200 тыс. га. Такого в стране за годы независимости еще не было», – заявляет она. Также агрохолдинги перестанут интенсивно расширять земельные банки, предпочитая направлять инвестиции, в первую очередь, на внедрение передовых технологий и повышение урожайности. «Крупные производители поняли, что нужно вкладывать деньги в землю, улучшать агротехнологии. Они уже перестали относиться к сельскому хозяйству как к выжиманию денег из земли, стали по научному подходить к его ведению», – подчеркивает директор информационно-аналитического агентства

«Проагро» Н. Верницький. «Это – переход сельского хозяйства на рыночную экономику и отмирание старых форм хозяйствования. И это – единственный объективный путь развития отрасли», – считает эксперт. Что касается перспектив урожая следующего года, то специалисты сомневаются в том, что Украине удастся поставить новый рекорд или повторить нынешний. «Однозначно, следующий год будет более сложным, чем этот. Думаю, он будет со средними показателями, которые мы имели за последние пять лет», – считает Л. Козаченко.

Оценивая общие экономические перспективы Украины в 2014 г., большинство экспертов отмечают, что решение украинскими властями финансовых проблем с помощью привлечения российского кредита существенно снизит риск государственного дефолта и позволит удержать курс гривни. Но восстановительный рост экономики в 2014 г. маловероятен. Многие обозреватели отмечают, что инвестиционная активность в стране подавлена слабым внешнеэкономическим фоном, плохим деловым климатом и некомпетентной экономической политикой правительства.

По заявлению заместителя директора европейского департамента МВФ А. Хусейна, украинская экономика, наряду с экономиками ряда других стран развивающейся Европы, в частности Турции, Сербии, Венгрии и Хорватии, останется уязвимой в 2014 г., а перспектива оттока капитала с рискованных рынков вследствие сокращения политики финансовых стимулов в развитых странах, в частности в США, может лишь усилить экономический кризис в Украине. Кроме того, Совет директоров МВФ выступил с заявлением о том, что макроэкономическая политика, проводимая украинским правительством, усиливает значительные внешние и фискальные дисбалансы, а также во многом углубляет рецессию.

В целом 2014 г. будет характеризоваться для экономики низкими темпами роста и плохим внешнеэкономическим фоном. Кроме того, свои коррективы в и без того не радужные прогнозы внесет разворачивающееся политическое противостояние в стране. Принимая во внимание сложившуюся ситуацию, этот фактор может стать определяющим.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович вважає за необхідне розглянути ситуацію у країні на позачерговій сесії Верховної Ради. Про це глава держави сказав під час зустрічі з Головою ВР В. Рибакком.

«Ви знаєте, що масові заворушення, які відбулися останнім часом, супроводжувались насиллям, кровопролиттям, підпалами. Тобто, сьогодні ситуація вимагає негайного врегулювання», – сказав Президент.

«Я просив би Вас закликати депутатів зібратися і обговорити цю ситуацію», – підкреслив він.

На переконання глави держави, парламент має стати майданчиком для продовження врегулювання політичної кризи.

«Ті переговори, які сьогодні йдуть у мене з опозицією, – це одна частина врегулювання політичної кризи. Друга частина – цю дискусію треба переводити на парламентську площадку. Пропозиції, які будуть напрацьовані і під час моїх переговорів, і під час підготовки до сесії разом із народними депутатами, – їх треба розглянути в парламенті», – зазначив В. Янукович. Він наголосив на необхідності продовження роботи парламенту, незважаючи на відпустку депутатів.

У відповідь Голова ВР В. Рибак зауважив, що у зв'язку з ситуацією в країні «відпустка буде пізніше».

Є дуже багато питань, які треба вирішувати не на Майдані, а треба вирішувати в сесійній залі. Справді, треба, щоб опозиція і більшість зібралася і розглянули ті питання, які виникають: і відставка уряду, і ті питання, які є по тим законам, які Верховна Рада прийняла», – зазначив В. Рибак.

За його словами, більшість і опозиція мають дослухатися один до одного, але «на першому плані треба поставити питання спокою в нашій державі».

«Думаю, що я сьогодні вже підпишу таке розпорядження, і на початку тижня ми запросимо депутатів Верховної Ради, щоб розглянути всі питання, які сьогодні виникають», – підкреслив Голова ВР (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 23.01*).

Позачергова сесія Верховної Ради України сьомого скликання відбудеться у вівторок 28 січня 2014 р. о 10 годині.

Відповідно до частини другої статті 11 Регламенту Верховної Ради України у Верховній Раді України зареєстрована ініціатива народних депутатів України, яка співвідноситься з вимогами частини другої статті 83 Конституції України, щодо скликання позачергової сесії Верховної Ради України.

У зв'язку з цим Голова Верховної Ради України повідомляє, що позачергова сесія Верховної Ради України сьомого скликання відбудеться у вівторок 28 січня 2014 р. о 10 годині ***(Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 23.01).***

З початку роботи сьомого скликання Верховної Ради загалом розглянуто 639 законопроектів, з яких прийнято у цілому 166. Про це йдеться у статті Голови Верховної Ради України В. Рибак «Головна проблема – значна частина парламентарів все далі і далі віддаляється від виборців», опублікованій у газеті «Голос України» у вівторок.

В. Рибак зазначив, що законодавчий процес відбувався у складних політичних умовах: «Треба було не просто дискутувати загальнополітичні проблеми часу, а приймати вкрай важливі для суспільства закони. Зокрема, внаслідок кризи блокування парламенту опозицією під загрозою опинилася доля Державного бюджету України на 2014 рік, пакету важливих законопроектів соціально-економічного спрямування, прийняття законів, що забезпечують створення нових робочих місць, збільшення соціальної допомоги населенню».

Загалом, повідомив керівник парламенту, на кінець сесії в комітетах Верховної Ради України перебувало на опрацюванні 2069 важливих для суспільства законопроектів, у тому числі 50 – з дорученням про їх підготовку до другого читання. «Замість їх розгляду та прийняття чимало членів парламенту натомість перебували на самочинних «кризових канікулах», – зауважив Голова Верховної Ради.

Тим не менш, зазначив він, конструктивна частина депутатського корпусу працювала на результат, в інтересах виборців, та не дозволила виключити Верховну Раду з політичного життя країни та «обнулити» законодавчий доробок парламенту.

Оцінюючи законодавчий доробок третьої сесії Верховної Ради сьомого скликання, В. Рибак повідомив, що протягом третьої сесії парламент працював у пленарному режимі 33 календарних дні. Фактично за цей час відбулося 44 ранкових і вечірніх пленарних засідань. Обговорено з прийняттям рішень 241 питання. Крім того, проведено 4 парламентських слухання, відбулося 5 годин запитань до уряду.

На виконання своїх головних завдань, зазначив В. Рибак, парламент ухвалив пакет законопроектів в рамках підготовки до підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, вніс зміни до Конституції України стосовно Рахункової палати, ухвалив Державний бюджет України на 2014 рік. Із 8 розглянутих законопроектів, визначених Президентом України невідкладними, прийнято у цілому 5, з урахуванням висновку Конституційного суду України попередньо схвалено зміни до Конституції України щодо гарантій незалежності суддів.

Керівник парламенту навів статистичні дані, відповідно до яких усього за час роботи сесії прийнято рішення щодо 322 законопроектів, у тому числі прийнято чи підтверджено 77 законів, схвалено у першому читанні 34 законопроекти, 211 – повернуто на доопрацювання, відхилено та знято з розгляду, з них 146 відкликано та повернуто суб'єктам права законодавчої ініціативи.

Крім того, впродовж сесії оформлено понад 230 постанов з питань законодавчої процедури, організації роботи, установчих та контрольних повноважень парламенту.

Що стосується суб'єктів права законодавчої ініціативи, то за сесію розглянуто 14 законопроектів з числа поданих Президентом України, 74 – Кабінетом Міністрів України, 234 – народними депутатами України. За тематичною спрямованістю переважали питання галузевого розвитку (таких законопроектів було 112) та економічної політики (80 законопроектів).

Із прийнятих законів на кінець сесії підписано і введено в дію 63, з них 11 – з питань ратифікації міжнародних угод, 43 – про внесення змін до актів чинного законодавства. У новій редакції введено 7 законів. Ще 2 закони прийнято у рамках ухвалення рішень Президента України. Крім того, 12 прийнятих законів зараз готуються на підпис Президента України.

Достатньо активно, наголосив В. Рибак, працювали парламентські комітети. Найбільш ефективно, за його словами, працював Комітет з питань бюджету, ним підготовлено 11 прийнятих за сесію законів. Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності напрацював 9, а Комітет з питань податкової та митної політики – 8 законів. Більшість міждержавних угод (а їх було 6) ратифіковано за поданням Комітету у закордонних справах (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 21.01*).

Ескалація нинішньої кризи набула такого розмаху у значній мірі саме внаслідок дезорганізації та зупинки парламентського процесу. Таку думку висловив Голова Верховної Ради України В. Рибак у статті «Головна проблема – значна частина парламентарів все далі і далі віддаляється від виборців», опублікованій у газеті «Голос України» у вівторок.

«Усі суспільні процеси, які розгорталися в Україні з вересня минулого року по середину січня, так чи інакше відбилися на роботі третьої сесії Верховної Ради. Можна сказати, що парламент «трусило» разом з країною. При цьому Верховна Рада, як один з найважливіших державних інститутів країни, та депутатський корпус, який представляє усі верстви населення, не виконали своєї функції політичного демпфера для того, щоб мінімізувати суспільні потрясіння в країні. Це – безумовний мінус у роботі третьої сесії сьомого скликання парламенту», – зазначив Голова Верховної Ради.

Аналізуючи ситуацію, яка склалася у парламенті протягом листопада 2013 – січня 2014 р., В. Рибак висловив думку, що

головна проблема полягає, насамперед, у тому, що «значна частина парламентарів, особливо тих, хто зараз моделює власні високі політичні орбіти, все далі й далі віддаляються від виборців, від реальностей життя людей та країни».

Керівник парламенту зауважив, що чимало парламентських політиків «з числа завзятих «проєвропейців» місяцями завищували суспільні очікування щодо майбутньої асоціації України з Європейським Союзом. За його словами, це робилося виключно з політичною метою показати населенню та своїм міжнародним партнерам, що на відміну від реалістично налаштованого Президента та уряду ця група політиків нібито є єдиним та справжнім «авангардом євроінтеграції». «Замість того, щоб глибоко вивчити усі перспективи та загрози передчасної асоціації з ЄС для економічного та соціального розвитку країни, її наслідки для населення та економіки нашої держави, вони фактично «пришпорювали» суспільство до наступного витка загальної кризи, – наголосив В. Рибак. – Після того, як завдяки політичній волі та реалізму Президента України вдалося уникнути неминучого економічного колапсу та подальших політичних землетрусів, ця група політиків фактично ініціювала та очолила масові вуличні протести, які розхитали країну до стану глибокої кризи».

По-друге, зазначив Голова Верховної Ради, опозиційний парламентський табір паралельно з вуличною агітацією взяв курс на торпедування роботи Верховної Ради, ультимативну відмову від діалогу, в тому числі в рамках національного «круглого столу» з ініціативи Президента України. «Вважаю, що ескалація нинішньої кризи набула такого розмаху у значній мірі саме внаслідок дезорганізації та зупинки парламентського процесу. Верховна Рада фактично перестала бути центром політичної дискусії в країні наприкінці своєї третьої сесії», – заявив він.

Третьою причиною кризового характеру третьої сесії Верховної Ради нинішнього скликання В. Рибак назвав «нестерпний «президентський свербіж» політичних ватажків опозиції, яка на фоні листопадових та грудневих подій не приховувала своєї жаги до влади». «Звідси заклики до негайних змін до

Конституції, дочасних президентських виборів, відставки усієї верхівки легітимно обраної або призначеної влади країни та інші вимоги, які навіть на Заході, зокрема, в Європейському Союзі, визнані не виправданими та безпідставно завищеними», – зазначив він (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 21.01).

Безпрецедентна кількість консультацій та складних переговорів лідерів парламентських фракцій за участю керівництва Верховної Ради була однією з особливостей третьої сесії Верховної Ради на фоні суспільно-політичної кризи.

На цьому наголосив Голова Верховної Ради України В. Рибак у статті «Головна проблема – значна частина парламентарів все далі і далі віддаляється від виборців», опублікованій у газеті «Голос України» у вівторок.

«В останні два місяці у моєму кабінеті такі перемовини проходили мало не щодня і годинами тривали у гарячих дебатах. Їх зміст полягав у напруженому пошуку компромісу між різними політичними силами та шляхів виводу країни з тривалої кризи, – сказав В. Рибак. – Тематика цих консультацій диктувалася, по-перше, вимогами Майдану, а по-друге, доповнювалася політичними заявами опозиційних лідерів».

Зокрема, повідомив керівник парламенту, обговорювалися питання, що стосувалися відомих жорстких суточок на Майдані – покарання співробітників міліцейських спецпідрозділів, винних у застосуванні надмірної сили проти демонстрантів, а також припинення переслідувань учасників протестних акцій. За його словами, гарячі дискусії точилися навколо вимоги політиків та Майдану щодо відставки уряду України. Велика група питань, зазначив В. Рибак, стосувалася потреби внесення змін до чинного законодавства, зокрема, опозиція вимагає прийняти нове виборче законодавство, внести зміни до законів щодо виборів Президента України, Верховної Ради України, рад усіх рівнів, настійливо лунає вимога прийняти новий Закон «Про всеукраїнський референдум».

внести зміни до законодавства України щодо судоустрою, а також після змін виборчого законодавства сформувати новий склад Центральної виборчої комісії України та провести вибори рад усіх рівнів, в тому числі міських голів 5 обласних центрів і в Києві.

Щоб ліпше зрозуміти всю складність переговорів з опозиційними лідерами, В. Рибак навів деякі приклади цих «політичних баталій»: «У минулий вівторок та середу опозиція формулювала свої вимоги до влади, серед яких були просто руйнівні для країни ультиматуми – наприклад, призупинити сплату податків, погодитися на проведення загальнонаціонального страйку, на відмову купувати продукцію, яку опозиціонери асоціюють з бізнесом членів Партії регіонів. Цілком абсурдні речі! Нарешті у середу на стіл переговорів були покладені 9 більш-менш тверезих пропозицій. Вони були передані Президенту України та відкрилась можливість для продовження діалогу. Втім, вже наступного дня, у четвер, опозиція висунула додаткові умови – створити ТСК для розслідування відомих подій на Майдані та змінити прийнятий закон про амністію щодо учасників вуличних протестів. Я особисто вніс пропозиції щодо вдосконалення цього закону, аби перетворити його на дійовий правовий інструмент та негайно прискорити звільнення затриманих людей. Але – знову глухий кут: опозицію не влаштовують положення щодо дій правоохоронців.

Моя нова пропозиція – давайте створимо спільну групу, щоб разом розв'язати усі проблеми, але припинимо блокувати роботу парламенту. У відповідь – блокада президії та трибуни Верховної Ради опозиційними депутатами-жінками! Знову зрив пленарного засідання! З іншого ж боку 260 депутатів від більшості та мажоритарників вимагають терміново приступити до розгляду бюджету-2014 та прийняти його в інтересах країни та виборців. Крім усього іншого більшість наполягає на припиненні блокування адміністративних будівель, категоричному відмовленні від облоги урядових установ, неприйнятності будь-яких проявів насильства, або загрози насильства».

В. Рибак наголосив, що негнучка та ультимативна поведінка опозиції, обструкція замість компромісу врешті-решт призвела до того, що більшість парламенту була змушена працювати в незвичному для законодавчого зібрання режимі. «Додам, що я щодня інформував про перебіг наших консультацій Президента України, який виявляв політичну гнучкість та розуміння усієї складності парламентської ситуації. Після зустрічі з главою держави я дав доручення юридичним службам парламенту опрацювати усі пропозиції сторін, аби вийти на прийняття легітимних рішень», – зазначив він.

«Мушу сказати, що не дивлячись на високу емоційну напругу цих переговорів в кабінеті Голови Верховної Ради, я би тим не менш назвав їх достатньо конструктивними і корисними для підтримання діалогу. Усі аргументи опозиційних лідерів були почуті та доведені до відома вищого керівництва держави. Зі свого боку, опозиція мала би бути задоволена тим, що керівники держави та уряду підтверджують готовність до продовження діалогу та подальшого пошуку компромісу, – сказав Голова Верховної Ради. – Підсумком цієї копіткої та напруженої роботи можу назвати спільне рішення створити робочу групу із представників опозиції та від влади для підготовки узгоджених пропозицій, в тому числі підготувати питання до опозиційних фракцій» (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 22.01).

Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин протягом четвертої сесії Верховної Ради України сьомого скликання планує розглянути близько 80 проектів законодавчих актів.

Зокрема, до другого читання планується підготувати законопроект про відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою (реєстр. № 0921). Документ містить комплекс основних правових, економічних та соціальних питань щодо гарантованого забезпечення прав таких осіб.

У проекті визначається коло осіб, які визнаються депортованими, механізм надання статусу депортованої особи, державні

гарантії таким особам та членам їхніх сімей, які повернулися в Україну на постійне проживання, особливості компенсації за вилучене внаслідок депортації майно тощо.

Законопроектом також пропонується закріпити повноваження органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у сфері відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою.

До другого читання готуватиметься законопроект про внесення змін до Закону «Про громадянство України» (щодо усунення колізій, які дозволяють подвійне громадянство) (реєстр. № 0919).

У порядку контролю за виконанням законів, постанов Верховної Ради України та власних рішень Комітет планує розглянути питання про хід виконання Закону «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», про практику застосування Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» щодо національного превентивного механізму», про стан реалізації Рекомендацій парламентських слухань на тему: «Українська трудова міграція: стан, проблеми та шляхи їх вирішення» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*). – 2014. – 23.01).

Комітет з питань державного будівництва та місцевого самоврядування протягом третьої сесії Верховної Ради України сьомого скликання розглянув більше 100 питань.

Загалом протягом сесії Комітет як головний розглянув і подав на розгляд парламенту 42 проекти законів.

Верховна Рада також ухвалила 95 підготовлених у Комітеті постанов з призначення місцевих виборів і 2 – з адміністративно-територіального устрою.

Під час сесії працювала Робоча група Комітету з опрацювання та підготовки до другого читання проекту закону України про місцевий референдум (реєстр. № 0867), створена

відповідно до рішення Комітету від 6 березня 2013 р. у складі народних депутатів, представників Апарату Верховної Ради, Адміністрації Президента, Секретаріату Кабінету Міністрів, Центральної виборчої комісії, Міністерства юстиції та інших центральних органів виконавчої влади, провідних асоціацій органів місцевого самоврядування із всеукраїнським статусом, вітчизняних та міжнародних неурядових організацій, науковців, експертів.

Члени Комітету, працівники секретаріату брали участь у роботі «круглих столів», конференцій, семінарів, симпозіумів, форумів, робочих зустрічей, тематичних засідань та інших заходів, присвячених питанням розвитку й удосконалення законодавства щодо місцевого самоврядування і виконавчої влади, спеціального статусу міста Києва, виборів і референдумів, державної служби тощо.

Протягом сесії у Комітеті було опрацьовано майже 300 звернень громадян та більше 1600 звернень юридичних осіб з усього кола питань відання Комітету (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*. – 2014. – 22.01).

У Верховній Раді зареєстровані два законопроекти щодо скасування законів, прийнятих ВР 16 січня, повідомляє УНН. Зокрема, нардеп від «Батьківщини» В. Яворівський зареєстрував проект закону про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та процесуальних законів щодо додаткових заходів захисту безпеки громадян. Документ зареєстровано за № 4005.

Крім того, він же зареєстрував проект закону про визнання таким, що втратив чинність, Закону України про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо заочного кримінального провадження). Документ зареєстровано за № 4006. Наразі на веб-сайті ВР супровідні документи до проектів законів не оприлюднені (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>)*. – 2014. – 22.01).

Народний депутат від Партії регіонів В. Грушевський вже підготував звернення до Конституційного суду України для роз'яснення, чи відповідає Конституції спосіб прийняття законопроектів 16 січня 2014 р. в Верховній Раді. Про це він сказав на прес-конференції, передає кореспондент УНН. Він підкреслив, що прийняті законопроекти разом з бюджетом вирішують безліч правових проблем, які виникають щодо захисту основних прав та свобод громадян.

В. Грушевський також додав, що вже зареєстрував звернення до Комітету ВР з питань національної безпеки для того, щоб відійти від Регламенту ВР та провести парламентські слухання щодо прийнятих законопроектів 16 січня. «Це надасть можливість з парламентської трибуни висловити свою думку кожному спеціалісту та знайти шляхи вирішення проблем», – резюмував він (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 21.01).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович провів телефонну розмову з Президентом Європейської комісії Жозе Мануелем Баррозу. Сторони обговорили питання врегулювання політичного конфлікту в Україні.

Глава держави запевнив співрозмовника у відсутності жодних розбіжностей у поглядах щодо мирного врегулювання ситуації.

В. Янукович повідомив Жозе Мануелю Баррозу про розмову з Головою Верховної Ради України В. Рибакком. За словами глави держави, найближчими днями в Україні відбудеться позачергова сесія парламенту, де будуть розглянуті всі питання, порушені під час переговорів з мирного врегулювання конфлікту (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2014. – 23.01).

Президент України В. Янукович *назначил А. Ключева главой Администрации Президента Украины.* Соответствующий указ № 36/2014 глава государства подписал в пятницу, января сообщается на сайте Президента.

«Назначить Ключева Андрея Петровича главой Администрации Президента Украины», – говорится в тексте указа.

Указом № 35/2014 В. Янукович освободил А. Ключева от должности секретаря Совета национальной безопасности и обороны (ZN,UA (http://zn.ua/POLITICS/klyuev-naznachenglavou-administracii-prezidenta-ukrainy-137331_.html)). – 2014. – 24.01).

22 та 23 січня в Адміністрації Президента *проходили переговори Президента України В. Януковича та учасників робочої групи з урегулювання політичної кризи з лідерами опозиційних парламентських фракцій.*

У зустрічі взяли участь секретар Ради національної безпеки та оборони, керівник робочої групи А. Ключев, радник Президента України А. Портнов, Міністр юстиції О. Лукаш, керівник фракції політичної партії УДАР В. Кличко, керівник фракції ВО «Батьківщина» А. Яценюк, керівник фракції ВО «Свобода» О. Тягнибок. Зустріч в Адміністрації Президента тривала понад три години (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua)). – 2014. – 22.01; 24.01).

22 січня Президент України В. Янукович *дав доручення правоохоронним органам відповідно до вимог законодавства України провести ретельне слідство за фактом загибелі людей під час масових заворушень (Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua)). – 2014. – 22.01).

21 січня Президент України В. Янукович *обговорив з Прем'єр-міністром М. Азаровим та першим*

віце-прем'єр-міністром С. Арбузовим питання підготовки бюджетів регіонів на 2014 рік з урахуванням економічних особливостей кожної області.

«Я хотів би запитати, яка проведена робота щодо підготовки бюджетів регіонів. Безумовно, Миколо Яновичу, мене цікавить питання в цілому соціально-економічного розвитку 2014 року», – сказав глава держави на початку зустрічі.

За словами Президента, важливим є прозоре прийняття бюджетів регіонів, які повинні бути спрямовані на соціально-економічний розвиток та розвиток інфраструктури. «Ми з вами добре знаємо ці особливості – яка структура економіки в кожному регіоні і які є пріоритети», – сказав В. Янукович.

Глава держави наголосив, що Україні потрібна ефективна економіка. «Ми реально повинні бачити поліпшення соціальних умов для людей і, безумовно, якості життя», – сказав Президент.

Він зазначив, що найближчим часом буде проведено нараду з широким колом фахівців з цього питання. «Але зараз, попередньо, я хотів би, щоб ви мене проінформували і я зрозумів, на які параметри ми виходимо в кожному регіоні, за яким принципом ми будемо приймати програму. У прийнятті програм деяких регіонів я обов'язково візьму участь», – сказав глава держави (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).* – 2014. – 21.01).

Президент України В. Янукович провів зустріч з президентом компанії «ЕксонМобіл Експлорейшн» С. Грінлі та директором з геологорозвідки в Євразійському регіоні компанії «ЕксонМобіл Експлорейшн» К. Біддлом.

У зустрічі взяв участь міністр енергетики та вугільної промисловості Е. Ставицький (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).* – 2014. – 23.01).

23 січня радник Президента України – керівник Головного управління з питань міжнародних відносин

Адміністрації Президента України А. Гончарук зустрівся з Послом Чеської Республіки в Україні І. Почухом на його прохання. Сторонами було обговорено питання розвитку українсько-чеського політичного діалогу, зокрема планування двосторонніх контактів на високому рівні, а також тематику торговельно-економічної та інвестиційної співпраці між двома країнами (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).** – 2014. – 23.01).

Прем'єр-міністр України М. Азаров спростував інформацію про те, що організатори Всесвітнього економічного форуму в Давосі відкликали його запрошення. Про це він заявив журналістам в Давосі (Швейцарія).

«Як ви бачите, я у Давосі, і у мене відбуваються зустрічі. Сьогодні, зокрема, відбулася дуже продуктивна зустріч з Генеральним секретарем Ради Європи Турбйорном Ягландом. Це була надзвичайно конструктивна зустріч, ми надзвичайно серйозно обговорили ситуацію, яка відбувається в Україні. І ті зважені, конструктивні оцінки, які пан Ягланд робив, дають нам підстави думати, що далеко не всі європейські політики думають односторонньо і суб'єктивно», – заявив М. Азаров (**Урядовий портал (www.kmi.gov.ua).** – 2014. – 23.01).

Під час зустрічі Прем'єр-міністра України М. Азарова з Генеральним секретарем Ради Європи Т. Ягландом у Давосі обговорювалися шляхи врегулювання кризи, пов'язаної з масовими заворушеннями в центрі Києва, а також розвиток політичної ситуації в цілому.

М. Азаров підкреслив, що сьогодні влада має справу вже не з мирними протестами, а з добре організованою, спланованою операцією із захоплення влади. І навіть при цьому влада проявляє витримку, рішуче налаштована на мирне врегулювання конфлікту.

Глава уряду зазначив, що стратегічний курс на європейську інтеграцію України залишається незмінним, діють всі

прийняті в ході цього процесу закони, а також спеціальний закон, що вимагає, щоб всі прийняті законодавчі акти відповідали європейським нормам.

У зв'язку з цим М. Азаров висловив готовність всі виникаючі питання щодо нових норм українського законодавства обговорювати з Радою Європи і Венеціанською комісією.

«Ми готові з вашими експертами обговорити зміст законів, прийнятих 16 січня поточного року. На нашу думку, неупереджене експертне обговорення має переконати наших партнерів у тому, що ці норми цілком відповідають нормам, що містяться в законодавстві європейських країн. Також ми хотіли б, щоб наші партнери зрозуміли, що прийняття цих законів було продиктовано ситуацією в Україні, необхідністю зупинити ескалацію насильства і протиправних дій стосовно держави і громадян України. Ми готові вносити поправки там, де це необхідно. Але треба мати на увазі головну мету, яку зараз необхідно досягти: негайно припинити насильство, ізолювати бойовиків від суспільства і почати політичне врегулювання проблем, включаючи, якщо буде потрібно, зміну виборчого законодавства та конституційних повноважень органів влади», – заявив Прем'єр-міністр України.

Глава уряду також заявив, що опозиції необхідно негайно визначитися, на чиєму боці: держави і конституційного ладу або на стороні екстремістів. Це є відправною точкою для визначення сторін і змісту політичного діалогу.

У свою чергу Генеральний секретар Ради Європи зазначив: «Ми розуміємо, що терміново потрібно налагодити конструктивний діалог, який дозволить не тільки врегулювати кризову ситуацію, а й розділити відповідальність за те, що відбувається в Києві. Негайно потрібно припинити насильство. Рада Європи підтримує конструктивний діалог і готова всіляко йому сприяти».

На його думку, політика в демократичній країні має робитися не на вулицях, а в правовому полі, зокрема, шляхом прийняття законів у парламенті. Т. Ягланд підтримав пропозицію провести правову експертизу та обговорення з українською стороною прийнятих законів.

«Рада Європи готова надати висновки щодо відповідності цих законів європейським нормам і конвенціям», – заявив Генсек Ради Європи.

Сторони домовилися негайно розпочати відповідні консультації на рівні експертів (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 23.01).

Влада не причетна до загибелі людей. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час зустрічі із Генеральним директором СОТ Р. Азеведо.

«Як Прем'єр-міністр України я відповідально заявляю, що влада не причетна до загибелі людей. Ми глибоко співчуваємо цій трагедії», – сказав М. Азаров.

За його словами, влада має справу із витонченими і вкрай жорстокими провокаціями з боку бойовиків, для яких людське життя лише розмінна монета для досягнення їхніх цілей – антиконституційного захоплення влади.

Прем'єр-міністр України М. Азаров підкреслив, що навіть у цих умовах влада обмежує застосування сили виключно задля стримування агресії і головною метою бачить мирне врегулювання цієї ситуації (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 23.01).

В Україні відбувається спроба державного перевороту. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров журналістам у Давосі (Швейцарія).

«В Україні відбувається спроба державного перевороту. І всі, хто підтримують цей переворот, повинні чітко сказати: так, ми за повалення законної влади в Україні, а не ховатися за мирними протестувальниками», – сказав М. Азаров.

Водночас від підкреслив, що не можна вважати протести мирними після того, як так звані мирні мітингувальники використовують «коктейлі Молотова», захоплюють державні установи та вчиняють інші протиправні дії (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 23.01).

Жертви, які, на превеликий жаль, вже є внаслідок протистоянь в центрі столиці, на совісті і на відповідальності організаторів і певних учасників масових заворушень. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 22 січня 2014 р.

М. Азаров зазначив, що у день великого свята Хрещення частина Майдану, який довго балансував на межі мирних протестів, перейшла цю межу і межу християнських моральних принципів взагалі. Організовані ультраправі бойовики і радикальна частина учасників Майдану вчинили у центрі Києва масові заворушення. Напади на працівників правоохоронних органів із застосуванням холодної зброї і запалювальних сумішей, підпали автомашин і будівель, терор і мародерство, незаконне захоплення людей, самосуди, провокації – ось арсенал їх дій, які побачив весь світ.

«Цинізм і аморальність терористів дійшли до того, що вони кидають «коктейлі Молотова» в живих людей, і молоді хлопці – теж наші діти – спалахують вогнем! Всі бачили ці кадри, їх бачив весь світ», – зазначив Прем'єр-міністр.

При цьому він повідомив, що вночі з 21 на 22 січня терористи з Майдану вдиралися до готелів, захопили кількадесят громадян, яких вони вважають своїми опонентами, і жорстко їх побили. «Таким чином, вони погрожують життю взагалі будь-якого громадянина, на власний розсуд визначаючи ворогів. Учасників цих заворушень не можна називати мирними протестувальниками і мітингувальниками. Це злочинці, які повинні відповісти за свої діяння», – сказав глава уряду. На переконання Прем'єр-міністра, наслідки подій на Європейській площі – пряма відповідальність опозиції, яка весь час закликала до дестабілізації ситуації в Україні (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 22.01*).

Люди вже зрозуміли, що влада, захищаючи правопорядок і стабільність, діє виключно в їхніх інтересах. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання

Кабінету Міністрів 22 січня 2014 р., характеризуючи ситуацію, що склалася в зв'язку з акціями протесту в столиці.

«На нас в цій ситуації лежить величезна відповідальність. Вся країна насправді живе нормальним життям, і ми повинні забезпечувати цю нормальну життєдіяльність держави. Своєчасно виплачувати зарплати, пенсії, соціальні допомоги, розвивати економіку. Терміново реагувати на аварійні ситуації, як та, що вчора сталась, наприклад, у місті Південному Одеської області і сьогодні в Миколаєві, – сказав М. Азаров. – Хочу запитати лідерів опозиції: а вони за що відповідають? Невже вони не розуміють, що екстремістськими акціями не примусять владу прийняти їх ультиматуми? Їх мета зрозуміла: спровокувати владу на застосування сили (я хочу, щоб усі це зрозуміли), передбаченої законом, а потім на владу ж покласти відповідальність» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 22.01).

Прем'єр-міністр України Н. Азаров приказал местным властям, коммунальным и дорожным службам, Государственной службе по чрезвычайным ситуациям, оперативным штабам в областях работать в усиленном режиме в связи с ухудшением погодных условий для обеспечения всех систем жизнедеятельности в регионах в нормальном режиме.

«В Украине наступили сложные погодные условия: сильный ветер, снег, на дорогах гололедица. Усиливается мороз. Увеличивается риск аварий на теплотрассах и электросетях. Я об этом уже говорил – Николаевская, Одесская области. Александр Юрьевич мне уже докладывал, и мы сегодня восстановим электроснабжение. Итак, функционирование систем жизнедеятельности в регионах – тепло, водоснабжение, подача газа, надежная работа электросетей, общественного транспорта должно быть безусловно обеспечено в нормальном режиме», – сказал глава правительства.

Он добавил, что на дорогах должно быть обеспечено постоянное и безопасное движение транспорта: «Поэтому вся

коммунальная, дорожная и спасательная техника должна быть в рабочем состоянии и наготове к реагированию на сложные ситуации. Особое внимание следует уделять остановкам общественного транспорта, подходам к станциям метрополитена, социальных объектов, больниц, аптек и других объектов жизнеобеспечения». «Мы тщательно готовились к этому, поэтому с бои правительство будет оценивать жестко. Вице-премьер-министру Александру Вилкулу лично ставлю задачу держать этот вопрос на постоянном контроле», – подчеркнул Н. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 22.01).

Відновлення співробітництва промислової кооперації з Росією створює підґрунтя для відродження вітчизняного суднобудування. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Уряду 22 січня 2014 р.

Він наголосив, що Президент України 17 грудня 2013 р. у Москві серед інших важливих документів підписав Меморандум про наміри щодо активізації співробітництва у сфері суднобудування. «Треба визнати: за останні двадцять років прославлене українське суднобудування втрачало позиції», – зазначив М. Азаров. І не тільки українське. За ці роки до 90 % світового тоннажу комерційного флоту почали будувати Південна Корея, Японія і Китай. Ці держави десятиліттями концентрували ресурси на розвитку перспективної індустрії, серйозно скоротили собівартість будівництва і пропонують замовникам практично всі класи сучасних суден.

«Але і на цьому, високо конкурентному ринку, ми можемо повернути собі позиції. Наприклад, модернізацію і розробку суден льодового класу лідери в цій сфері замовляють все ж таки миколаївським корабелям. Ми знаємо і наші втрати, і наші переваги. Тому було створено Програму – план двосторонньої співпраці підприємств суднобудівної промисловості України і Російської Федерації на 2014 і 2015 роки, – сказав глава уряду. – І ось тепер ми нарешті реально підійшли до реалізації спільних проектів, які передбачають глибоку мо-

дернізацію суднобудування в Україні і Росії, відновлення десятків тисяч робочих місць».

Так, досягнуто домовленості щодо побудови у Миколаєві газозовів та транспортів для освоєння РФ арктичного шельфу. Сума контракту буде складати приблизно 4 млрд дол.

«Це означає, що відновлюють роботу наші підприємства, які протягом десятиріч були хронічними боржниками, «головним болем» держави, важким тягарем для бюджету», – підкреслив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 22.01).

Уряд підтримує розвиток високотехнологічних галузей промисловості. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров після відвідання Київського казенного підприємства спеціального приладобудування «Арсенал».

Прем'єр-міністр підкреслив, що нормалізація відносин з Російською Федерацією дозволить активізувати виробництво у високотехнологічних галузях, зокрема у авіакосмічній.

«Україна проводитиме політику збереження, розширення та розвитку наших високотехнологічних виробництв. Я на власні очі сьогодні переконався, що потенціал у нас є», – сказав М. Азаров.

Глава уряду ознайомився з сучасними зразками продукції для космосу, які базуються на унікальних вітчизняних розробках, та обговорив з представниками найбільших вітчизняних приладобудівних підприємств перспективи нарощування науково-технічної і промислової кооперації з РФ.

Прем'єр-міністр нагадав, що розвиток приладобудування визначено на законодавчому рівні одним із стратегічних напрямків інноваційної діяльності України. Зараз у галузі працює понад 400 підприємств, на яких трудяться 70 тис. співробітників. Діяльність ключових підприємств зосереджено на виробництві приладів для космічної, авіаційної, ракетної і ракето-космічної техніки, які експортуються до РФ, Китаю, Швеції, Індії, США та інших держав (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 21.01).

Для оновлення рухомого складу залізниці треба залучати вітчизняного виробника. Про це йшлося під час наради під головуванням Прем'єр-міністра України М. Азарова, яка відбулася в Будинку Уряду.

На нараді було розглянуто питання виконання заходів з підготовки та реалізації проектів соціально-економічного розвитку у галузі залізничного, авіаційного транспорту, оновлення рухомого складу міського транспорту, передбачених Державною програмою активізації розвитку економіки на 2013-2014 рр., затвердженою постановою Кабінету Міністрів від 27 лютого 2013 р. № 187.

Зокрема, йшлося про забезпечення виготовлення на українських підприємствах вагонів для перевезення збіжжя. Для цього віце-прем'єр-міністру О. Вілкулу разом з Мінагрополітики, Мінінфраструктури, інвесторами та зернотрейдерами доручено опрацювати питання щодо визначення оптимального рівня рентабельності перевезень зерна, необхідного для створення умов залучення коштів інвесторів для фінансування виготовлення на вітчизняних вагонобудівних підприємствах вагонів-зерновозів (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 21.01).

23 січня віце-прем'єр-міністр О. Вілкул провів робочу нараду з директором Світового банку в Україні, Білорусі та Молдові Чимяо Фаном. Були обговорені питання залучення коштів цієї міжнародної фінансової організації на подальшу модернізацію житлово-комунальної галузі, зокрема, для зменшення обсягів використання природного газу підприємствами комунальної теплоенергетики та підвищення якості комунальних послуг.

За результатами зустрічі віце-прем'єр-міністр доручив Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства відпрацювати угоди для отримання фінансування (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 23.01).

22 січня у МЗС відбулася зустріч з послами.

У рамках постійного інформування міжнародних партнерів України про розвиток внутрішньої ситуації у нашій державі 22 січня 2014 р. у МЗС відбулася зустріч керівників органів державної влади України з главами дипломатичних місій держав-членів ЄС, США та Канади. У ході зустрічі особливу увагу було приділено роз'ясненню ситуації навколо силового протистояння на вул. Грушевського та доведенню змісту законів, прийнятих Верховною Радою України 16 січня 2014 р.

З українського боку участь у заході взяли міністр закордонних справ України Л. Кожара, міністр юстиції України О. Лукаш, заступник глави Адміністрації Президента України Ю. Чмирь, заступник міністра внутрішніх справ України В. Ратушняк, перший заступник Генерального прокурора України В. Білоус, заступник Генерального прокурора України Л. Фролова, перший заступник голови Служби безпеки України В. Тоцький.

Міністр закордонних справ України відзначив надзвичайний характер нинішньої ситуації, коли акції протесту переросли у силове протистояння. Коментуючи останні події на вул. Грушевського, Л. Кожара підкреслив, що акції протесту в центрі столиці відбуваються з грубим порушенням законодавства з боку радикально налаштованих сил. У цьому зв'язку наголошувалося, що силове протистояння не може залишатися без належного реагування з боку правоохоронних органів.

Міністр закордонних справ України також підкреслив, що органи державної влади України продовжать докладати зусиль, спрямованих на мирне врегулювання ситуації у рамках чинного законодавства. У цьому контексті увагу іноземних дипломатів було привернуто до діяльності робочої групи з врегулювання політичної кризи, створеної за дорученням Президента України В. Януковича (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 22.01.*

Під час брифінгу 22 січня перший заступник міністра фінансів України А. Мярковський повідомив про основні

макропоказники Державного бюджету України на 2014 рік, зокрема:

- прогноз зростання реального ВВП планується на рівні 3 %;
- індекс споживчих цін (у середньому до попереднього року) – 4,3 %.

Стосовно доходів бюджету, то надходження до державного сектору (зведений бюджет, Пенсійний фонд та інші позабюджетні фонди) заплановано у сумі 705,6 млрд грн, що на 11 % більше порівняно з фактичними надходженнями у 2013 р.

Частка перерозподілу ВВП через доходи державного сектору – 42,7 % ВВП (на рівні показників європейських країн).

Надходження зведеного бюджету передбачено на рівні 501,9 млрд грн, що на 49,1 млрд грн (або 10,5 %) більше показників 2013 р.

Частка перерозподілу ВВП через доходи становитиме 30,4 %.

Загалом надходження до державного бюджету заплановані у сумі 392,6 млрд грн, що на 43 млрд грн більше показників 2013 р. (без міжбюджетних трансфертів).

Також перший заступник міністра фінансів підкреслив, що цьогорічний бюджет побудований на чинному податковому законодавстві, який враховує зниження ставки податку на прибуток підприємств з 19 до 18 %.

«Переконаний, що ефективні заходи та державні реформи, які активно впроваджуються урядом, забезпечать активізацію підприємницької діяльності та позитивну динаміку роботи галузей економіки, що, у свою чергу, гарантуватиме виконання показників бюджету та реалізацію всіх його програм», – наголосив А. М'яковський (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 23.01).

Бюджет-2013 не виконано на 15 млрд грн. Про це на брифінгу у Кабміні сказав перший заступник міністра фінансів А. М'яковський, передає кореспондент УНН.

На запитання журналістів щодо виконання бюджету-2013 А. М'яковський відповів так: «На 15 млрд грн (не виконано – ред.)». При цьому він не уточнив, за якими показниками не виконано кошторис.

Нагадаємо, раніше А. Мярковський закликав підтримати запропонований проект кошторису на 2014 р.

За словами заступника міністра, цей бюджет забезпечить зростання соціальних видатків, збільшить ресурс місцевих бюджетів та надасть нові інвестиційні інструменти (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 22.01).

Міністр соціальної політики Н. Королевська зобов'язала ПФУ оформлювати пенсії протягом тижня.

Одним з важливих завдань Пенсійного фонду є підвищення якості послуг, які надаються людям у відділеннях. Про це повідомила Н. Королевська, виступаючи на засіданні правління Пенсійного фонду.

Міністр навела декілька прикладів, коли неуважність працівників Пенсійного фонду призвела до проблем у людей, які звернулися до відділення. Таких проблем можна було б уникнути, якби працівники Фонду більш уважніше ставилися до виконання своїх обов'язків.

Крім того, для максимального пришвидшення обслуговування людей під час призначення пенсії Н. Королевська доручила зменшити час, протягом якого призначається пенсія, до одного тижня, а також запровадити прийом громадян місцевими управліннями Пенсійного фонду за принципом «єдиного вікна» (*Урядовий портал* (www.kmti.gov.ua). – 2014. – 23.01).

У 2013 р. Україну відвідали понад 26 млн туристів, що на 1,5 млн більше, ніж у 2012 р. Про це повідомив віце-прем'єр-міністр О. Вілкул.

«Україна з року в рік приваблює все більше і більше туристів. За попередніми даними, в 2013 році нашу країну відвідали понад 26 мільйонів гостей. Це майже на 1,5 мільйона більше, ніж у 2012 році. В 2012 році також була позитивна динаміка: + 1,1 млн туристів по відношенню до 2011 року.

Ця галузь економіки є однією з найбільш динамічно зростаючих і перспективних у світі, і уряд приділяє особливу увагу її розвитку», – сказав О. Вілкул.

За його словами, важливими елементами подальшого розвитку туристичного потенціалу нашої країни є розвиток транспортних можливостей, зокрема, авіаперевезень, розвиток готельної інфраструктури та сервісу, а також популяризація України в світі (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2014. – 22.01).

Договоренности в экономической сфере, достигнутые в ходе визита Президента Украины В. Януковича в Китайскую Народную Республику, будут способствовать сбалансированности торговли между странами, считает министр экономического развития и торговли Украины И. Прасолов. Об этом сообщили в пресс-службе правительства.

«Мы прекрасно понимаем, что китайский рынок очень большой и очень важный для Украины. И если мы посмотрим, в каких отраслях достигнуты договоренности, – это высокотехнологичные отрасли: авиастроение, химическая промышленность, энергетика, то мы поймем, насколько эти договоренности важны для нашей экономики», – подчеркнул министр.

Он уверен, что реализация договоренностей в указанных сферах сбалансирует торговлю между странами, уменьшив негативное для Украины торговое сальдо.

Также И. Прасолов сообщил, что на сегодня согласован состав экспертной группы, которая отправится в Китай для обеспечения реализации достигнутых договоренностей между странами, и прежде всего тех, которые позволят сбалансировать торговлю с КНР.

«Мы будем двигаться в направлении дальнейшего расширения экономического сотрудничества с КНР», – отметил министр (*Finance.ua (http://news.finance.ua)*. – 2014. – 21.01).

ПОЛІТИКА

С 19 января между митингующими и сотрудниками МВД на ул. Грушевского в столице продолжаются массовые беспорядки, причиной которых стал отказ правоохранителей пропустить митингующих к зданию Верховной Рады, требовавших отменить так называемые «диктаторские законы», принятые парламентом 16 января.

В Киеве и других городах Украины проходят акции общественных активистов и оппозиции под общим названием Евромайдан.

23 января лидер УДАРа В. Кличко призвал митингующих к перемирию на время переговоров оппозиции с Президентом В. Януковичем. В. Кличко сказал, что уже договорился с «Беркутом» о прекращении атак на некоторое время и призвал митингующих на время прекратить атаки (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 23.01; *Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 23.01).

22 января, в четвертый день столкновений на ул. Грушевского в Киеве продолжались столкновения, ответственность за которые взяла на себя организация «Правый сектор».

Милиция утверждает, что число пострадавших правоохранителей в столкновениях в центре Киева выросло до 195 человек. У пострадавших диагностированы закрытые черепно-мозговые травмы, переломы, ожоги, колото-резаные раны и отравления неизвестными веществами.

С обеих сторон в ход идет все, кроме огнестрельного оружия: булыжники, коктейли «Молотова», рогатки и пневматическое оружие – со стороны оппозиции; газ и свето-шумовые гранаты, а также резиновые пули – со стороны МВД.

Генпрокуратура подтвердила гибель на Грушевского двух человек – в результате огнестрельных ранений. СМИ говорят о четырех погибших (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 22.01).

Міліція Києва почала досудове розслідування загибелі двох людей, які загинули від вогнепальних поранень у центрі столиці. Про це УНН повідомили у прес-службі ГУМВС України у Києві.

«За обома фактами цих смертей відкриті кримінальні провадження за ч. 1 ст. 115 (навмисне вбивство) Кримінального кодексу України», – сказали в міліції.

Як повідомляв УНН, вранці 22 січня у приміщенні бібліотеки Національної академії наук виявлено труп чоловіка з вогнепальними пораненнями. Пізніше у приміщенні бібліотеки було виявлено ще одного чоловіка з вогнепальними пораненнями, який згодом помер (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 22.01).

Лідер партії УДАР В. Кличко звернувся до урядів демократичної спільноти та світової громадськості з проханням посилити тиск на чинну українську владу для того, щоб примусити її припинити війну проти власного народу. Про це йдеться в заяві В. Кличка, передає УНН.

За словами В. Кличка, сьогодні вкрай необхідно захистити активістів українського громадянського суспільства, яких цілеспрямовано знищує влада. «Часу на роздуми вже немає. Настав час конкретних справ», – наголосив В. Кличко (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 23.01).

Лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок розповів, з якими вимогами опозиція йшла на переговори до Президента В. Януковича. Про це він розповів з трибуни Майдану в четвер.

За його словами, перша вимога – скликання позачергової сесії Верховної Ради. «На цій сесії має стояти питання відставки уряду Азарова. І при тому, Партія регіонів, яка має більшість, має дати голоси за цю відставку», – заявив О. Тягнибок.

Наступна вимога – декриміналізація участі в акціях протесту. Вимагає опозиція і покарання тих, хто винен у смертях мітингуючих, і це не може, за словами О. Тягнибока, бути елементом торгу. Також він заявив, що опозиція вимагає нової Конституції та одночасних президентських та парламентських виборів. «Янукович каже: давайте спочатку вибори парламенту. Але для чого нам вони без виборів Президента? Це ж на час виборів єдиною легітимною владою в країні буде Янукович», – пояснив позицію опозиціонер (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 23.01).

22 январа лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок со сцени на Майдане Независимости объявил общенациональную мобилизацию. Об этом сообщает пресс-служба партии «Свобода» (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 22.01).

Лідер фракції «Батьківщина» А. Яценюк наполягає, що Президент В. Янукович має протягом 24 годин ухвалити рішення стосовно вимог протестувальників. Про це він заявив, виступаючи на Майдані Незалежності ввечері 22 січня, передає УНН. «У нас є два шляхи: перший – зупинити кровопролиття... і зберегти життя кожної людини, яка є на цьому Майдані і в Україні. На цей шлях у нас залишилося 24 години», – сказав він. «Якщо цього шляху не буде, скажу про себе: я з ганьбою жити не буду. Завтра підемо разом вперед, якщо куля в лоб – то куля в лоб, але чесно, справедливо і сміливо!». Він також закликав Президента ухвалити рішення стосовно вимог протестувальників. «В. Янукович! Залишилося 24 години – приймайте рішення, я рішення прийняв!», – підкреслив політик (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 22.01).

Після переговорів із владою 23 січня В. Кличко заявив зі сцени Майдану: «Три дні – і усі затримані будуть

відпущені. Вони мені це обіцяли (представники влади, що брали участь у переговорах. – Ред.).

У свою чергу О. Тягнибок заявив, що у вівторок, 28 січня, у ВР має розглядатися питання про закони 16 січня, про відповідальність уряду та про закон щодо декриміналізації всіх затриманих учасників подій на Майдані.

«Завтра має відбуватися близько 40 судів, суди змінять запобіжні заходи затриманим хлопцям і їх відпустять. Вони зобов'язуються, що “Беркуту” буде заборонено використовувати вогнепальну зброю, – заявив О. Тягнибок. – До ранку оголошуємо перемир'я! ».

Також О. Тягнибок запропонував створити буферну зону, але лише після оголошення Генпрокурором В. Пшонкою про зміну запобіжного заходу для всіх затриманих. «Якщо ми погоджуємося на їхній план, одразу ж з'являється на сайті ГПУ і МВС заяви Пшонки і Захарченка, і з завтрашнього дня вони починають юридичний процес випущення затриманих активістів», – заявив О. Тягнибок.

«Ми зараз не йдемо на жодні умови. Ми проводимо консультації з громадою», – додав він. При цьому О. Тягнибок заявив, що досягненням переговорів є те, що МВС обіцяє офіційно відмовитися від вогнепальної зброї. На це натовп кричав «Ганьба!».

Як відомо, уряд запевняє, що «Беркут» не використовує вогнепальну зброю проти мітингувальників (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/01/23/7011071/>). – 2014. – 23.01).

На майдані Незалежності учасники Євромайдану та лідери опозиції ухвалили рішення про вихід з переговорного процесу з владою та розширення території Майдану до вул. Ольгінської. Про це за загальним рішенням заявили А. Яценюк та О. Тягнибок.

Спілкуючись з Євромайданом, О. Тягнибок розповів, на які кроки готова влада, якщо мітингарі підуть на перемир'я. «Відповідно якщо не погоджуємось, репресії з боку влади

продовжуються. Яке рішення ухвалюємо?» – спитав О. Тягнибок у присутніх на Майдані та попросив проголосувати. Майдан проголосував за те, щоб вийти з переговорного процесу, що «кожен взяв на себе відповідальність за те, що активно продовжить боротьбу, але наші побратими лишаються в ув'язненні». «Ми йдемо на подальшу боротьбу, але за умови, що це є дисципліна, виконання наказів і єдине військо», – поставив умову О. Тягнибок, з якою Майдан також погодився.

У свою чергу лідер фракції «Батьківщина» А. Яценюк проголосив вул. Грушевського територією Майдану. «Звертаюсь до Андрія Парубія розширити територію Майдану по вулиці Інститутській до Ольжича (мається на увазі вул. Ольгинська поблизу ст. м. Хрещатик)», – наголосив А. Яценюк.

Разом з тим А. Яценюк також закликав Майдан до дисципліни. «Ніхто не робить ніяких кроків крім тих, які погоджені. Ми проводимо далі переговори, щоб добитися реального результату, а не того, щоб нам пообіцяли і не виконали», – заявив А. Яценюк.

«Звертаюсь до кожного: виключно мирний протест. Тримаємо оборону, і ні кроку назад. Дисципліна, порядок і відповідальність», – закликав А. Яценюк (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/01/24/7011075/>). – 2014. – 24.01).

США, в ответ на действия против протестующих на Майдане в Киеве, вводят санкции против ряда граждан Украины.

«В ответ на действия в отношении протестующих на Майдане в ноябре и декабре прошлого года, посольство США отменило визы нескольким гражданам Украины, связанным с применением силы», – говорится в заявлении Посольства США в Украине, размещенном на сайте дипломатического представительства в среду, 22 января. Вместе с тем, в посольстве отмечают, что поскольку «визовые дела по законам США являются конфиденциальными, мы не можем комментировать индивидуальные случаи». «Хотим подчеркнуть, что

Государственный департамент имеет широкие полномочия отменить визы на основе информации, которая указывает на невозможность доступа получателя визы на территории США, и мы рассматриваем дальнейшие шаги против тех, кто несет ответственность за нынешнее насилие», – подчеркнули в диппредставительстве. Об этом сообщают ICTV Факты (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 22.01).

Правительство ФРГ пока не считает уместным введение санкций против властей Украины в связи с последними событиями в Киеве, сообщила в четверг, 23 января, канцлер ФРГ А. Меркель. Она подчеркнула, что гораздо важнее создавать возможности для переговоров.

При этом глава немецкого правительства отметила, что в Берлине «крайне обеспокоены и возмущены» тем, как в Украине «протягиваются законы», которые ставят под вопрос основные права и свободы (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 23.01).

ЕС може розглянути застосування санкцій проти українських посадовців, однак їх застосування унеможливить подальші спроби ЄС допомогти залагодити конфлікт. Таку думку у інтерв'ю німецькому виданню Deutschlandfunk висловив голова Європарламенту М. Шульц.

«Якщо влада (України) продовжить спиратися на насильство, то необхідно дати їй зрозуміти, що відповіддю на такі дії стане блокування банківських рахунків та візові обмеження», – сказав він.

Однак М. Шульц вважає, що не можна таким чином «зачиняти двері».

«Якщо ми скажемо, що більше не ведемо переговорів з Україною щодо того, наприклад, щоб повернутися за стіл переговорів про підписання угоди з ЄС, то ми підведемо людей на Майдані, ми ударимо опозиції в спину. Тому що, якщо ЄС більше не говорить з Україною, то опозиція опиниться в ізо-

ляції», – вважає голова ЄП (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 23.01).

Президент України В. Янукович в ситуації масових акцій протеста, которые продолжаются в государстве уже два месяца, должен был распустить Верховную Раду и провести досрочные выборы. Об этом заявил глава Европейского парламента М. Шульц в интервью немецкому изданию Deutschlandfunk.

«Давайте посмотрим фактам в глаза. Янукович руководил страной с большинством в парламенте и с поддержкой большинства общества. Это изменилось. Каждый здравомыслящий Президент в этой ситуации (массовых протестов) распустил бы парламент и объявил новые выборы», – сказал он, передает польский TVN24.

М. Шульц отметил, что обсуждал ситуацию в Украине 22 января как с представителями власти, так и оппозиции. Он назвал сложными эти разговоры. Об этом сообщает УНИАН (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 23.01).

Верховний представник Європейського Союзу з зовнішньої політики К. Ештон закликала «негайно припинити» ескалацію насильства в Києві після повідомлення про перших загиблих у протестах, повідомляє УНН з посиланням на прес-службу Європарламенту.

«Я суворо засуджую ескалацію насильства у Києві вночі, яка призвела до жертв. Повідомлення про смерть кількох протестувальників є джерелом надзвичайного неспокою і я висловлюю своє співчуття усім, хто постраждав. Я закликаю усіх учасників до стриманості. Застосування сили і насильства не є відповіддю на політичну кризу. Усі акти насильства мають бути негайно припинені та ретельно розслідувані. Усіх винних треба притягнути до відповідальності. Права українських громадян на зібрання, свободу слова та ЗМІ треба поважати і

захищати. Я глибоко стурбована нападами на журналістів і повідомленнями про зниклих без вісті осіб. Я закликаю уряд та опозицію взяти участь у справжньому діалозі на найвищому рівні. Рішення має відповідати сподіванням українського народу», – йдеться у заяві (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 22.01).

Еврокомісар Ш. Фюле підтвердив, що 24 январа отправляється в Київ от имени главы дипломатии Евросоюза К. Эштон и председателя Еврокомиссии Жозе Мануэла Баррозу, чтобы помочь в разрешении кризисной ситуации в стране. Об этом он сообщил на своей странице в Twitter. «Еду в Киев завтра от имени высокого представителя Эштон и председателя Баррозу в продолжение его телефонного разговора с Президентом Януковичем», – написал Ш. Фюле (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 23.01).

Действующий председатель Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе, министр иностранных дел Швейцарии Д. Буркхальтер заявил поздно вечером в среду, что его страна, которая сейчас председательствует в ОБСЕ, готова помочь Украине найти мирный политический выход из нынешнего кризиса.

«ОБСЕ имеет все необходимые инструменты и механизмы, чтобы стать посредником в таких ситуациях, и готова поддерживать власть Украины в усилиях с целью снизить напряженность и предотвратить дальнейшую эскалацию», – отметил Д. Буркхальтер.

Он также выразил глубокую обеспокоенность положением в Украине и призвал все стороны воздерживаться от насилия и пойти на политический диалог.

Глава ОБСЕ призвал власть Украины сделать все возможное для предотвращения эскалации, осуществить надлежащее расследование гибели людей и привлечь виновных в жертвах и насилии к ответственности. Об этом сообщает

ЛІГАБізнесІнформ (Електронні Вісти (<http://elvisti.com>)). – 2014. – 23.01).

Президент Польщі Б. Коморовський заявив, що глибоко стурбований пролиттям крові в Києві, й наголосив, що у відносинах із Україною треба готуватися до «довгого маршу», передає УНН з посиланням на «Радіо Свобода».

Підсумовуючи засідання польської Ради національної безпеки, присвячене Україні, Б. Коморовський повідомив, що Рада сформулювала кілька завдань, які Варшава збирається реалізувати у своїй політиці щодо України.

Передусім, говорить Б. Коморовський, потрібно зберегти перспективу підписання Угоди про асоціацію між Україною і Європейським Союзом.

«Також надзвичайно важливо, щоб ця пропозиція була підтверджена можливістю надати Україні реальну підтримку», – додав він. Б. Коморовський вважає, що Євросоюз у рамках програми «Східне партнерство» повинен значно більше уваги присвятити підтримці громадянського суспільства в Україні. За словами президента, Польща мусить зробити ставку на двосторонні відносини з Україною, бо незалежно від того, що відбуватиметься в українсько-євросоюзних стосунках, Україна залишатиметься сусідом Польщі (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2014. – 23.01).

Министр иностранных дел России С. Лавров заявил, что европейские страны не должны вмешиваться во внутренний кризис в Украине.

«Мы хотели бы, чтобы некоторые из наших европейских коллег воздержались от совершения бесцеремонных действий в условиях кризиса в Украине, когда без всяких приглашений представители некоторых европейских правительств спешат на Майдан, чтобы принять участие в антиправительственных демонстрациях в стране, с которой у них есть дипломатические

отношения», – сказал С. Лавров, отметив, что такое поведение неприемлемо.

В декабре протестующих на Майдане посетили помощник госсекретаря США В. Нуланд, глава внешнеполитического ведомства ЕС К. Эштон и тогдашний министр иностранных дел Германии Г. Вестервелле. Политики выразили поддержку митингующим и осудили сдерживание общественных протестов, назвав действия украинской власти «антидемократическими».

Кроме этого, глава МИД России раскритиковал протестующих за использование «насилия против милиции, применение файеров, «коктейлей Молотова» и взрывных устройств», назвав их поведение «полным нарушением всех европейских стандартов поведения».

«Я лично считаю, что эти призывы к осторожности, которые провозглашают лидеры оппозиции и, в частности, В. Кличко, в настоящее время показывают, что ситуация выходит из-под контроля», – отметил С. Лавров. Об этом сообщают «Українські національні новини» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>)). – 2014. – 21.01).

Учасники Вишеградської групи держав – Польща, Чехія, Угорщина та Словаччина закликали українську владу та протестувальників зупинити силове протистояння та почати мирний діалог, який є єдиним виходом із кризи. Про це йдеться в спільній заяві глав МЗС держав Вишеградської групи, передає УНН.

«Насильство ніколи не сприяло вирішенню політичних криз, а може тільки посилити і без того складну і небезпечну ситуацію. Таким чином, міністри закордонних справ Вишеградської групи рішуче закликають усі сторони зупинити ескалацію кризи і утримуватися від подальшого насильства, а також почати серйозний та змістовний діалог. Це єдиний спосіб знайти рішення, прийнятне для всієї української нації», – йдеться в заяві (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2014. – 24.01).

Россия готова помочь Украине урегулировать политический кризис – она «очень озабочена происходящим».

Министр иностранных дел России С. Лавров заявил о готовности Москвы выступить в роли посредника в урегулировании политического кризиса в Украине, но при условии, что из Киева поступит соответствующее обращение.

«Обстоятельства могут быть только одни: если нас об этом попросят. Но, насколько я понимаю, такая помощь не требуется: сейчас есть прямые контакты между Президентом, правительством и оппозицией», – заявил С. Лавров на большой пресс-конференции во вторник, отвечая на вопрос украинского журналиста, готова ли РФ посредничать в урегулировании кризиса на Украине (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 21.01).

Член комітету Держдуми з міжнародних справ Я. Зелінський підготував звернення до міністра закордонних справ С. Лаврова з проханням включити до числа персон нон-грата на території Росії деяких лідерів Євромайдану. Про це повідомляють «Известия», передає УНН.

Як вважає депутат, антиросійська риторика керівників київського повстання змушує задуматися про доцільність закриття російського кордону для цих людей. Зокрема, до небажаних гостей пропонується зарахувати лідерів фракцій Верховної Ради націоналістичної партії «Свобода» О. Тягнибока та об'єднання «Батьківщина» А. Яценюка (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 24.01).

Рішення, прийняті на «Народній раді України», не поширюватимуться на території Криму. Про це заявив голова Верховної Ради АРК В. Константинов, передає УНН.

Як ідеться в документі, у дану структуру увійшли нардепи з опозиції, позафракційні депутати та деякі міфічні

«представники» органів місцевої влади. «Просто батькам-засновникам терористичного перевороту в Україні потрібна маріонеткова структура, з якою, минаючи законно обрану владу, будуть прямо будувати свої комунікації ті, хто з-за кордону у своїх корисливих політичних і економічних цілях інспірував всі трагічні події в Києві», – заявив В. Константинов.

При цьому президія ВР АРК укотре закликала жителів автономії протистояти спробам ескалації кризових явищ у суспільно-політичній сфері держави (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 24.01).

23 січня понад тисяча львів'ян в обід прийшли під облдержадміністрацію. Збиралися увійти, але охоронці замкнули двері. Після того як у ситуацію втрутилися депутати Львівської обласної ради, охоронці здалися. Люди пішли просто до кабінету голови ОДА О. Сала, змусивши його вийти на вулицю і там написати заяву про відставку. Заява навіть була зареєстрована, але потім О. Сало її відкликав і таким чином уникнув народного суду – люди майже були готові його побити.

Далі все пішло за прогнозованим сценарієм – О. Сало утік (подейкують, що в Київ), демонстранти зайняли ОДА, влаштували там штаб Народної ради, кухню, там же набирають добровольців у Народну Сотню Львівської обласної ради. Під стінами адміністрації за декілька годин вирости барикади з мішків зі снігу та шин, встановили сцену, привезли дрова і бочки, щоб палити вогонь і грітися. Свою діяльність Львівський штаб координує з Майданом у Києві. Зокрема безпосередньо з А. Парубієм (*iPress* (http://ipress.ua/articles/revolyutsiya_v_regionah_40856.html). – 2014. – 24.01).

Очільник Львівської облдержадміністрації О. Сало написав заяву про звільнення його з посади голови ОДА. Проте згодом О. Сало повідомив УНН, що написав її під загрозою розправи. За його словами, це було зроблено в присутності представників активістів, які увірвались у будівлю ОДА з ви-

могами його відставки та відставки начальника Головного управління МВС України у Львівській області О. Рудяка.

У свою чергу присутні на місці події представники ВО «Свобода» наголосили, що відправлять цю заяву Президенту України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 23.01).

Запеклі бої за будівлю облдержадміністрації відбувалися в Черкасах. Надвечір близько 5 тис. (за іншими повідомленнями, до 2,5 тис. осіб) черкашан штурмували адміністрацію. Міліція зачинилася всередині. Тоді мітингарі почали бити вікна і виламувати двері. Правоохоронці застосували сльозогінний газ, світло-шумові гранати і поливали людей водою. У Черкасах сьогодні -11.

Урешті люди прорвалися усередину будівлі і витіснили звідти силовиків. Після цього в адміністрації почався погром – радикально налаштовані демонстранти палили документи і меблі.

Під час блокування приміщення Черкаської ОДА міліціонер з вікна викинув вазон в натовп людей. Вазон розбив голову дівчині, яку відразу забрала “швидка”.

А вже о 23.00 міліція звільнила приміщення облдержадміністрації від протестувальників.

«Близько 23.00 години працівниками міліції звільнено приміщення обласної ради від осіб, які незаконно проникли туди. Вживаються заходи щодо затримання правопорушників. За фактом скоєних кримінальних правопорушень слідчим відділом Соснівського райвідділу міліції відкрито кримінальні провадження за ознаками ч. 2 ст. 342 (Опір представникові правоохоронного органу) та ч. 1 ст. 294 (Масові заворушення) Кримінального кодексу України», – ідеться в повідомленні.

Через блокування приміщення Черкаської ОДА, прокуратура також відкрила кримінальне провадження (*iPress* (http://ipress.ua/articles/revolyutsiya_v_regionah_40856.html). – 2014. – 24.01).

Після народного віче, яке відбулося в четвер, кілька тисяч рівнян захопили Рівненську ОДА. З народного віче вони рушили з вигуками «Рівне, вставай!» і до офісу Партії регіонів, передає ОГО.ua.

Люди розбили скло двох вхідних дверей в ОДА і зайшли у приміщення. Мітингувальники під Рівненською ОДА вимагали, аби до них вийшло керівництво. Крім того, мітингувальники вимагали, щоб усі чиновники написали заяви про звільнення, створили Народну раду в Рівному замість ОДА. Станом на 15:28 в ОДА застосували газ.

О 16:00 від переговорної групи надійшло повідомлення, що виконавач обов'язків голови ОДА А. Юхименко пише заяву на звільнення. Голова облдержадміністрації В. Берташ зараз знаходиться за кордоном і невдовзі прибуде у місто (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 23.01).

У Сумах відбулася спроба штурму облдержадміністрації. Як повідомляє ТБІ, ведучий зі сцени Євромайдану оголосив, що над Сумською облдержадміністрацією встановили контроль активісти. На штурм ішло кілька тисяч людей. Більше подробиць поки що немає (*iPress (http://ipress.ua/articles/revolyutsiya_v_regionah_40856.html)*. – 2014. – 24.01).

Близько п'яти тисяч сумчан зібралися на пл. Незалежності, сумському Майдані, після чого колоною вирушили на вулицю Харківську, закликаючи городян приєднатися до протесту.

Звучали гасла: «Суми – вставайте!», «Зека на нари!», «Вбивця геть!». По дорозі до колони приєднувалися нові учасники, десятки автомобілістів підтримали протест звуками клаксонів. Ходу супроводжували близько десятка міліціонерів, ставлення до яких було нейтральним.

Колона попрямувала в спальні райони Сум, закликаючи городян приєднатися до протестів проти беззаконня в Києві, що

творюється каральними органами і владою (*iPress* (http://ipress.ua/news/pyat_tysyach_sumchan_zasudyly_teror_u_kyievi_40847.html). – 2014. – 23.01).

Протестувальники захопили будівлю Хмельницької обласної державної адміністрації і забарикадували під'їзд до її території.

Люди утворили живий коридор, через який збираються впускати та випускати чиновників. Ще кілька десятків активістів заблокували під'їзди до будівлі.

Місцевий Майдан оголосив акцію цілодобовою. Заяву про прохання організувати пункти обігріву людей передали до місцевої влади.

Активісти спорудили барикади з покришок, мішків з піском, металевих бочок і інших підручних засобів, а також заблокували всі виходи з будівлі та виїзд з парковки на задньому дворі (*iPress* (http://ipress.ua/articles/revolyutsiya_v_regionah_40856.html). – 2014. – 24.01).

У Тернополі рішенням міської ради майдан Мистецтв перейменували на Площу Героїв Євромайдану. Патріотично налаштовані люди вирішили штурмувати облдержадміністрацію надвечір після народного віче. О 19:00 близько тисячі тернополян під проводом місцевих депутатів увійшли до будинку ОДА. Люди скандували “Зека геть!” та закликали міліцію бути на стороні народу. Попереду громади вишивукались хлопці у масках та металевих касках. Нечисельний загін міліції спробував завадити людям прорватися, але міліціонерів без проблем усунули.

Частина активістів одразу піднялась на сьомий поверх, де розміщений кабінет голови облдержадміністрації В. Хоптяна. Керівника області в даний момент уже на роботі не було.

Інші люди залишилися у фойє при вході спілкуватися з начальником обласного управління міліції В. Саком або ж піднялися у конференц-залу облради.

Люди планують залишатися в будівлі облдержадміністрації до того часу, поки до них не прибуде її голова. Кажуть, що вимагатимуть від нього написати заяву на звільнення.

Головний міліціонер Тернопільської області В. Сак, який прийшов до громади, повідомив, що “людям міліціонери не заважатимуть перебувати у будівлі”. “Але за фактом цієї події, яка відбулася, буде порушене кримінальне провадження”, – додав він. Про кримінальну відповідальність тих, хто захопив ОДА заявив і прокурор області.

Голова Штабу національного спротиву, депутат облради Во. Стаюра закликав людей не нищити майно ОДА (*iPress* (http://ipress.ua/articles/revolyutsiya_v_regionah_40856.html). – 2014. – 24.01).

23 січня під час пленарного засідання чергової сесії Тернопільської міської ради депутати затвердили звернення до Президента України щодо прийнятих Верховною Радою «Законів 16 січня». Також депутати вирішили направити дане звернення до міських рад обласних центрів України, голови Тернопільської обласної ради, рад усіх рівнів Тернопільщини. Про це УНН повідомили в прес-службі Тернопільської міської ради (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 23.01).

У Житомирі протестувальники пішли на штурм облдержадміністрації після того, як депутати не підтримали пропозицію внести до порядку денного сесії 23 січня питання про суспільно-політичну ситуацію в Україні. Відповідну пропозицію зробив депутат фракції ВО “Батьківщина” В. Кривенко.

Дізнавшись про відмову депутатів розглянути питання про ситуацію в країні, протестувальники пішли на штурм обласної ради. Після цього депутати передумали і включили питання в порядок денний: 76 голосів “за”.

Близько 21:00 год під час мирного зібрання громадян на мітингу, який відбувся на майдані Корольова у м. Житомирі,

значна кількість невідомих осіб вчинила спробу захопити будівлю Житомирської обласної державної адміністрації. Розпочато досудове розслідування у кримінальному провадженні за ст. 15 (замах на злочин), ч. 1 ст. 341 (захоплення державної будівлі) КК України. За скоєння вищевказаного злочину передбачено покарання – обмеження волі на строк від трьох до п'яти років або позбавлення волі на строк від трьох до шести років (*iPress* (http://ipress.ua/articles/revolyutsiya_v_regionah_40856.html). – 2014. – 24.01).

У Вінниці близько тисячі мітингувальників перекрили рух головною вулицею міста та заблокували обласну адміністрацію, закликаючи перехожих та пасажирів не боятися, і почати мирно блокувати державні установи. Активісти вигукували гасла «Банду геть» та «Вінниця вставай», заохочуючи приєднатися усіх небайдужих до акцій протесту. До адмінбудівлі прийшли не з пустими руками, а принесли труну з демократією, кажуть, це – подарунок Президенту (*Телеканал новин «24»* (http://24tv.ua/home/showSingleNews.do?de_vladu_nad_oda_zdobuli_lyudi_foto_vid_eo&objectId=401826). – 2014. – 24.01).

На попереджувальний страйк у Луцьку вийшли близько тисячі представників найбільших підприємств міста. Акція розпочалася із панахиди за загиблими активістами, яку відправили представники різних християнських конфесій. Після Народного віче активісти збираються пікетувати Волинську обласну адміністрацію.

Тим часом група журналістів Волині оголосила інформаційний бойкот державним структурам області: медійники пообіцяли «не піарити владу» і закликають усіх колег приєднуватися до бойкоту (*Телеканал новин «24»* (http://24tv.ua/home/showSingleNews.do?de_vladu_nad_oda_zdobuli_lyudi_foto_video&objectId=401826). – 2014. – 24.01).

У Луцьку біля облдержадміністрації зібрався мітинг, протестувальники вимагають відставки очільників області. Про це повідомляє ВолиньPost.

Будівлю охороняють кілька рядів силовиків, поряд є автобус з «Беркутом». Як повідомляють працівники ОДА, міліція підготувала пожежні брансбойти.

Голова Волинської облради Володимир Войтович пішов у відставку. «Я написав цю заяву задля збереження громадянського миру», – сказав він. Звільнився також заступник голови облради Юрій Лобач.

Другий заступник Войтовича, член партії «Батьківщина» В. Вітер заявив мітингувальникам, що він перебирає на себе обов'язки голови облради.

Голова Волинської ОДА Б. Клімчук відмовився писати заяву про відставку і виходити до протестувальників. За його словами, він вийде до протестувальників тоді, коли захоче, і писатиме заяву там, де його приймали на роботу, тобто у Києві. Повідомляється, що у кабінеті голови ОДА знаходяться спецпризначенці «Альфа» (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/01/24/7011121/>). – 2014. – 24.01).

На Майдані в Ужгороді вшанували пам'ять загиблих у сутичках в Києві. Тим часом у фойє Закарпатської ОДА розмістилися два десятки “посилених” охоронців.

Також на ужгородський Майдан прийшов заступник керівника Ужгородського МВС України в Закарпатській області В. Григорєв із вимогою забиратися з площі, або погодити в міліції роботу наметів. Правоохоронець керувався нормами нового скандального закону.

Активісти Ужгородського євромайдану разом з небайдужими мешканцями міста провели мирний страйк на пішохідних переходах площі Ш. Петефі в Ужгороді (*Телеканал новин «24»* (http://24tv.ua/home/showSingleNews.do?de_vladu_nad_oda_zdobuli_lyudi_foto_video&objectId=401826). – 2014. – 24.01).

У Полтаві молодь збиралася зайняти будівлю облдержадміністрації. Проте начальник міської міліції В. Ємець умовив протестувальників не чинити цього, запропонувавши заспівати разом гімн.

Тим часом у Полтавській облдержадміністрації ухвалили заяву, подану «регіоналами», до Президента В. Януковича навести порядок у країні мирним шляхом. У той же час пропозицію секретаря обкому Полтавського КПУ О. Масенка ввести в країні надзвичайний стан відхилили.

Пізніше молодь із закритими обличчями заблокувала вулицю Жовтневу навпроти обласного управління СБУ, безперервно рухаючись по «зебрі» (*Телеканал новин «24»* (http://24tv.ua/home/showSingleNews.do?de_vladu_nad_oda_zd_obuli_lyudi_foto_video&objectId=401826). – 2014. – 24.01).

У Чернівцях 24 січня мітинг під стінами Обласної державної адміністрації та Облради переріс у штурм, передає кореспондент УНН.

Учасники мітингу зібралися на пікет сесії Облради і почали вимагати щоб їх пропустили до приміщення та дозволили бути присутніми на засіданні ради.

Наразі у дверях центрального входу до будівлі вибите скло. Однак правоохоронці стримують натовп. Стало відомо, що був застосований сльозогінний газ (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 24.01).

Керівники прокуратур Сумської, Чернігівської, Львівської Рівненської та Тернопільської областей звернулися до мешканців регіонів з проханням не піддаватися на провокації та не порушувати громадський порядок, повідомляє УНН.

«Події, що відбулися останнім часом в Києві і ряді обласних центрів, говориться у зверненні, несуть в собі небезпеку стабільності в державі, загрозу життю і здоров'ю громадян, додержання їх конституційних прав. Окремі особи прямо

закликають до захоплення адміністративних будівель, блокування роботи державних установ, перекриття доріг і таке інше. Хочу нагадати, що подібні дії є незаконними і тягнуть за собою відповідальність згідно з чинним законодавством. Я закликаю вас, шановні жителі Сумщини, не піддаватись на різного роду провокації і сподіваюсь на вашу високу громадянську свідомість», – наголосив, зокрема, прокурор Сумської області Р. Білокінь.

«Незаконні дії тягнуть за собою встановлену законом кримінальну відповідальність», – наголосив у свою чергу прокурор Тернопільської області Г. Мовчан.

З аналогічними заявами виступили також прокурор Рівненської області О. Черепаха, прокурор Львівської області О. Василенко та прокурор Чернігівської області М. Говоруха (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 24.01).

В Брюсселе митингующие собрались возле здания Европарламента, однако на площадь перед самим парламентом людей не пустила полиция, сообщив, что не имеет официального разрешения местных властей на проведение акции перед Европарламентом.

Протестующие держали плакаты: «Украина – это Европа!», «Помогите Украине – санкции против Януковича», «Европа, меньше слов! Надо действовать!», а также флаги Украины. Были также флаги и постсоветских республик Кавказа. Митинг начался пением Гимна Украины. В акции приняли участие евродепутаты П. Коваль, К. Лисек (Польша), М. Геллер, Р. Хармс (Германия) и М. МакГиннес (Ирландия). Акция продолжилась шествием к зданию Европейской комиссии. Об этом сообщает УНИАН (*Електронні Віснї* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 21.01).

Первый президент Украины (1990-1994 гг.) Л. Кравчук считает, что Премьер-министр Украины Н. Азаров дол-

жен добровольно уйти в отставку ради снятия напряженности ситуации в стране.

“Оснований сейчас конституционных для отставки правительства нет... но у нас есть опыт, когда три премьера при моем президентстве подавали в отставку: Леонид Кучма, Виталий Масол, Витольд Фокин. То есть, любой премьер, или даже министр, учитывая ситуацию, а она угрожающая, ради спокойствия в Украине и жизни людей мог бы поступиться амбициями”, - сказал Л. Кравчук в эфире телеканала “Интер”.

“Что Партия регионов у нас такая слабая, что не может решить этот вопрос? Может. И президент может решить этот вопрос, проконсультировавшись с Партией регионов”, - добавил он. Л. Кравчук убежден, что ситуация стране еще не достигла точки невозврата (*ZN.UA (http://zn.ua/POLITICS/kravchuk-dlya-snyatiya-napryazheniya-v-strane-azarov-dolzhen-podat-v-otstavku-137318_.html)*. – 24.01).

Багаторічний почесний консул України в Люксембурзі К. Раду подав у відставку. Він заявив, що протестує проти репресивної політики української влади, повідомляє DW з посиланням на люксембурзький інтернет-портал wort.lu. «Коли снайпери влаштовують полювання на демонстрантів, коли людей убивають за висловлення своєї думки – це диктатура», – заявив К. Раду. Він був почесним консулом України в Люксембурзі, починаючи від 1995 року. У четвер, 23 січня, дипломат повідомив міністру закордонних справ Люксембурга та Міністерству закордонних справ України, що йде з цієї посади (*Українська правда (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/01/24/7011100/>)*). – 2014. – 24.01).

Патриарх УГКЦ Святослав (Шевчук) обратился ко всему украинскому народу с призывом отказать от насилия и остановить кровопролитие, сообщает РИСУ 21 января.

«С глубокой тревогой и печалью мы наблюдаем за событиями, которые происходят в эти минуты в Киеве, – говорится

в обращении. – В связи с этими чрезвычайными обстоятельствами хочу обратиться ко всем верующим нашей Церкви, ко всему украинскому народу и ко всем людям доброй воли, во имя Божье, остановите кровопролитие! ... Я обращаюсь к украинской власти: прислушайтесь к своему народу, услышьте его, не применяйте против него насилия или репрессивных механизмов.

Обращаюсь к политическим деятелям нашего государства: осознайте ответственность за будущее своего народа, ответственность за те призывы и за те шаги, которые вы сегодня ему предлагаете» (*Портал-Credo.ru* (<http://www.portal-credo.ru/site/?act=news&id=105694&cf=>). – 2014. – 23.01).

По информации СМИ, ультрас семи украинских футбольных клубов поддержали протестующих на Грушевского в Киеве. Речь идет о фанатах клубов «Динамо» (Киев), ФК «Таврия» (Симферополь), «Кривбасс» (Кривой Рог), «Металлург» (Запорожье), «Карпаты» (Львов), «Шахтер» (Донецк) и «Черноморец» (Одесса).

В частности, 60 футбольных болельщиков одесского «Черноморца» едет в Киев, чтобы присоединиться к «Евромайдану». Об этом сообщается в соцсети «ВКонтакте» в группе «Евромайдан Одесса».

Отметим, что ранее фанаты киевского «Динамо» из организации WBC на своей странице «ВКонтакте» объявили о мобилизации и создании отрядов самообороны от «титушек», которые устраивают беспорядки в городе. «То, что милиция охраняет государственные учреждения, это – одно. То, что по столице Украины, Великому Киеву ночью ходят толпы наемных ублюдков – совсем другое», – сообщается в заявлении киевских фанатов. Как информируют «Контракты.иа», ультрас донецкого «Шахтера» на своей странице в «ВКонтакте» сообщили о том, что приступают к активным действиям по защите сторонников «Евромайдана» в Донецке. Позднее запись была удалена и вместо нее появился новый пост, из которого

исчезли призови, касаючіся Євромайдана в Донецьке, а осталися лише призови не допускати вербовки ультрас в ряди «тітушек» (*Контракты.ua* (<http://kontrakty.ua/article/72798>). – 2014. – 22.01; *Одесская жизнь* (<http://odessa-life.od.ua>). – 2014. – 23.01).

Фан-клуб сімферопольської «Таврії» підтримали повсталий народ в Києві і по всій Україні, розмістивши на своїй сторінці в інтернеті відповідну заяву.

У заяві чітко визначається, що сам Євромайдан фани «Таврії» не підтримують. Проте підтримують тільки найрадикальніші дії певної частини Євромайдану проти нинішньої влади В. Януковича, які в ці дні відбуваються в Києві на вулиці Грушевського. У зробленій заяві фан-клубу йдеться: «Хотілося б прокоментувати слова Анатолія Могильова (Могильов – голова Ради міністрів Криму), який сказав: “Я сумніваюся в тому, що фанати “Таврії” підтримали майдан у Києві. Це ж кримчани, а хто з кримчан підтримує Майдан? Я бачив цей міні-євромайдан в Сімферополі, там по-російськи ніхто не говорить, враження, що всі привезені зі Львова чи з Тернополя. Давайте не говорити про те, що фанати “Таврії” підтримують Євромайдан. Це викликає сміх у всіх”.

Ми дійсно не підтримуємо Євромайдан, який перетворився на танці під Руслану, який перетворився на посміховисько, на якому десятки тисяч людей стоять і спостерігають, як кілька сотень героїв борються за краще життя, за честь і гідність свого народу, замість того, щоб піднятися і піти до кінця, до перемоги. У нас не викликає сміх загибель людей від снайперів, у нас не викликає сміх ситуація з викраденнями і катуваннями громадян, у нас не викликає сміху те, що права, гарантовані Конституцією, потоптані купкою пристосуванців, що влаштувалися біля годівниці.

Ми закликаємо всіх фанатів “Таврії” і всіх жителів Тавриди, як мінімум, утриматися від брудного заробітку, який вони пропонують і не допускати, щоб хто-небудь з ваших знайомих і учасників нашого руху опинився в лавах “тітушек”» (*Пресса Украины* (<http://uapress.info/uk/news/show/14659>). – 2014. – 24.01).

Совмин Крыма утвердил республиканский бюджет на 2014 г. Как сообщил корреспондент «Центра журналистских расследований» со ссылкой на министра финансов автономии С. Копытова, объем доходов бюджета составит 5 млрд 377,6 млн грн (это на 12 %, чем республиканский бюджет 2013 г.), в том числе общий фонд – 5 млрд 317 млн грн.

Расходы бюджета планируется утвердить в сумме 5 млрд 252,9 млн грн, в том числе 4 млрд 916,7 млн грн общего фонда. Остальные средства направят на погашение республиканского займа. Наибольшая часть дохода общего фонда заложена на заработные платы бюджетникам – 1 млрд 400 млн грн (это на 7 % больше, чем в 2013 г.).

С. Копытов заявил, что трансферы из госбюджета составят больше 2 млрд грн, дотации – 2 млрд 700 млн, налоги и сборы – 2 млрд 32,1 млн. Крымские власти намерены изыскивать дополнительные резервы по наполнению бюджета (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2014. – 22.01).

Портфель облігацій внутрішньої державної позики Національного банку 21 січня збільшився на 2,5 млрд грн – до 149,553 млрд грн, тоді як днем раніше він становив 147,053 млрд грн. Про це повідомляє «Інтерфакс-Україна» з посиланням на дані Національного банку.

За даними Нацбанку, в цілому портфель ОВДП в обігу змінився незначно – до 253,517 млрд грн.

При цьому сумарний портфель ОВДП банків зменшився на 2,554 млрд грн – до 79,027 млрд грн, небанківських установ та нерезидентів – майже не змінився, становивши 12,885 млрд грн і 12,049 млрд грн відповідно (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 21.01).

По мере восстановления экономического роста, коммерческие банки будут активнее финансировать реальный

сектор економіки и его доля в кредитных портфелях будет возрастать. Об этом в заявил глава Национального банка Украины И. Соркин.

«Важнейшим направлением остается снижение ставок по кредитам. Эту задачу поставил перед НБУ и правительством Президент Украины, по ряду объективных и субъективных причин в 2013 году нам ее до конца решить не удалось, хотя сдвиги, несомненно, есть: ставки, хоть и медленно, но снижаются», – отметил глава Нацбанка. И. Соркин напомнил, что законодательство не предусматривает ограничения максимальной кредитной ставки. Глава НБУ также отметил, что доля потребительских кредитов в кредитных операциях банков в 2013 г. несколько сократилась – до 14 %. При этом на начало 2009 г. она достигала 23 %.

В целом за пять лет (с начала 2009 г.), по его словам, объем потребительского кредитования в национальной валюте увеличился на 40 млрд грн, а в иностранной валюте уменьшился на 93 млрд грн (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 23.01).

Фонд держмайна планує виставити на продаж 25 % пакети трьох ТЕС.

Фонд держмайна України планує в 2014 р. виставити на продаж 25 % пакети акцій теплових енергогенеруючих компаній «ДТЕК Дніпроенерго», «ДТЕК Донбасенерго» і «ДТЕК Західенерго».

Відповідний перелік підприємств, які заплановані до продажу в поточному році, затверджений наказом ФДМ № 149 від 20 січня 2014 р. При цьому постраждале в результаті пожежі на початку 2013 р. «Центренерго» до списку не увійшло.

Крім того, до переліку увійшли «Миколаїв-» і «Хмельницькобленерго» (по 70 %), «Харківобленерго» (65 %), «Запоріжжяобленерго» (60,2 %), «Тернопільобленерго» (60 %), «Черкасиобленерго» (46 %), а також 25 % пакети «Київенерго», «ДТЕК Крименерго», «ДТЕК Донецькобленерго», «Вінниця-», «Закарпаття-», «Одеса-», «Суми-» і «Чернівціобленерго».

ФДМ в наступному році також розраховує виставити на торги пакети акцій 40 міськ- і облгзів (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 22.01).

У минулому році виробництво винограду в Україні збільшилося на 26 %. Винороби навіть перевершили попередні прогнози і виростили на 36 тис. тонн більше. Також на 14 % збільшився збір плодів і фруктів. Садівники теж виробили більше, ніж планували, ? на 296 тис. тонн. Тому, щоб зберегти цю позитивну тенденцію, у державному бюджеті на поточний рік передбачено 700 млн грн на підтримку садівництва, виноградарства та хмелярства. Отже, є всі передумови, щоб забезпечити не тільки внутрішні потреби у цій продукції, а й імпортозаміщення. Про це повідомив начальник відділу розвитку садівництва, виноградарства та виноробства департаменту землеробства Міністерства аграрної політики та продовольства В. Костенко.

«Виробництво плодово-ягідної продукції та винограду в Україні має стійку тенденцію до зростання з 2007 року. Це пов'язано зі вступом у плодоношення значної частини насаджень, закладених за сучасними інтенсивними технологіями. Саме на створення таких насаджень держава надає свою допомогу. І в цьому році завдяки зусиллям Міністерства та підтримці профільного комітету ВР України передбачено 700 мільйонів гривень на підтримку садівництва, виноградарства та хмелярства», ? зазначив фахівець.

Також, за його словами, ця державна бюджетна підтримка буде спрямована на модернізацію галузевої інфраструктури, зокрема будівництво сучасних сховищ, холодильників, закупівлю необхідного обладнання тощо. Окрім цього, В. Костенко повідомив, що вітчизняні садівники зібрали навіть більше фруктів і винограду, ніж планувалося.

«Якщо у 2013 році планувалося зібрати 2 мільйона тонн плодів і ягід, і 500 тисяч тонн винограду, то фактично вдалося виробити цієї продукції на 296 тисяч тонн і 75 тисяч тонн більше відповідно. Якщо ж говорити про виробництво, то во-

но зросло на 14 % щодо плодів і ягід та на 26 % щодо винограду», – повідомив начальник відділу.

Також фахівець зазначив, що збільшилася і врожайність: винограду – на 27 %, а фруктів – на 15 % (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 22.01*).

Согласно данных Укрбосреестра, каждый 18-й украинец занимается предпринимательской деятельностью. Так, по состоянию на 15 января 2013 г. в Украине было зарегистрировано 2,5 млн физических лиц-предпринимателей. Больше всего – в Донецкой области (198,5 тыс. человек), далее идет столица – 197,2 тыс. человек, тройку лидеров замыкает Харьковщина – 182,6 тыс. Менее желающих заниматься собственным делом в Ровенской (45 тыс. человек), Кировоградской (46 тыс.) и Черниговской (46,6 тыс. человек) областях.

Напомним, что по состоянию на 1 октября 2013 г., согласно данным Государственной службы статистики Украины, население Украины составляет 45 млн 455 тыс. человек (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2014. – 22.01*).

В топливно-энергетическом комплексе Донецкой области в 2013 г. сложилась противоречивая ситуация. Об этом сообщает пресс-служба Главного управления статистики в Донецкой области.

В отличие от 2011 и 2012 гг., когда угледобыча увеличивалась, в истекшем году она сократилась из-за низкого и нестабильного спроса и на коксующийся уголь для нужд металлургии, и на энергетическое топливо для тепловых электростанций. Годовой объем добычи рядового угля составил в области 37,8 млн тонн, что меньше 2012 г. на 4,2 %. Объем готового угля, включающий отгруженный рядовой уголь (в том числе для последующего обогащения) и продукты обогащения, за 2013 г. составил 31,5 млн тонн и по сравнению с предыдущим годом уменьшился на 2,6 %.

Хотя на стабильности электроэнергетического комплекса региона сказалась авария на Углегорской ТЭС ПАО «Центрэнерго», после которой станция не работала шесть месяцев (с апреля до октября), годовое производство электроэнергии в целом по области, составив 28,2 млрд кВт-часов, сократилось по сравнению с 2012 г. лишь на 0,8 %. Достигнуто это за счет более высокой загрузки генерирующих мощностей остальных тепловых электростанций области (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2014. – 21.01).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Европейский банк реконструкции и развития сохранил выданный в ноябре 2013 г. прогноз роста экономики Украины на уровне 1,5 % в 2014 г. и показателя инфляции на уровне 2,6 %.

Об этом говорится в экономическом обзоре ЕБРР «Региональные экономические перспективы» (Regional Economic Prospects).

«Украина с середины 2012 года пребывает в рецессии, которая усугубляется внутривластным нестабильностью в стране и снижением внутреннего потребления наряду с оттоком частного капитала и введением ряда торговых ограничений со стороны традиционных торговых партнеров Украины, – говорится в отчете. – В то же время Украина имеет шанс выйти из рецессии в среднесрочной перспективе, во многом благодаря договоренностям с Российской Федерацией (достигнутым в декабре 2013 года)».

По мнению аналитиков ЕБРР, инвестиционная активность в Украине в 2014 г. останется ограниченной в силу проводимой в стране монетарной политики и все еще недружественного делового климата.

«Снижение тарифов на газ для населения и некоторые финансовые послабления, обусловленные предстоящими в марте 2015 года выборами Президента Украины, могут сформировать

ровать краткосрочные условия экономического роста, однако отсутствие структурных реформ и дальнейшая фискальная нагрузка со временем способны усилить уязвимость экономики и привести к еще более резкой макроэкономической волатильности в среднесрочной перспективе. В этой связи мы оставляем неизменным наш прогноз роста ВВП Украины в 2015 году на уровне 1,5 %», – говорится в отчете банка.

В ноябре Европейский банк реконструкции и развития сохранил свой прогноз спада украинской экономики до «минус» 0,5 % по итогам 2013 г. и одновременно ухудшил прогноз роста экономики в 2014 г. до 1,5 % с 2,5 %, озвученных в мае 2013 г. По состоянию на ноябрь, в ЕБРР отмечали, что экономика Украины находится в состоянии падения, начиная с третьего квартала 2012 г., что связано с негативным влиянием внешних факторов, плохой бизнес-средой и нестабильностью внутренней политики. Снижение внешнего спроса привело к падению производства в таких ключевых секторах, как машиностроение, металлургия и химическая промышленность, при этом продолжает сокращаться строительство. Об этом сообщает УНИАН (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 22.01).

Один з найбільших кредиторів та інвесторів української економіки – Європейський банк реконструкції та розвитку – другий рік поспіль скорочує фінансування українських проєктів. Про це пише «Комерсант-Україна».

У банку в понеділок заявили, що в 2013 р. вклали в Україну 820 млн євро. Оскільки в 2012 р. банк інвестував 934 млн євро, обсяг фінансування за рік скоротився на 12,2 %.

Примітно, що в 2012 р. ЄБРР також знизив обсяги вкладень (-8,4 %), хоча може виділяти Україні інвестиції та кредити на 1 млрд євро на рік, пише видання.

Як наголошується, незважаючи на зниження активності, банк отримав нові можливості. ЄБРР дозволено випускати облігації в національній валюті з метою подальшої видачі гривневих позик.

«Це дозволить ЄБРР вирішити критичні проблеми кредитування малого та середнього підприємництва, муніципального сектора разом зі зниженням валютних ризиків для позичальників», – заявили в банку.

Про можливе зниження обсягу виділених інвестицій в ЄБРР попереджали на початку минулого року. Тоді в керівництві банку пояснювали, що «різке погіршення інвестиційного клімату в Україні» суттєво ускладнює кредитування приватних компаній, а це в свою чергу зменшить кредитування держсектора.

Вирішити цю проблему планувалося за рахунок реалізації пакету антикорупційних заходів, включаючи створення інституту бізнес-омбудсмена. Отримавши згоду Президента В. Януковича, в ЄБРР готували пакет своїх рекомендацій. Оприлюднення та прийняття відповідних законопроектів мало відбутися до Вільнюського саміту «Східного партнерства», що так і не відбулося.

Саме тому в ЄБРР навіть 820 млн євро вважають серйозним досягненням на тлі «складних ділових, політичних і макроекономічних умов».

Також наголошується, що з 21 листопада, коли уряд призупинив євроінтеграцію, Україна перебуває у стані постійної політичної кризи.

Джерело, що брало участь в переговорах ЄБРР з урядом України, каже, що політична криза в країні викликала перенесення підписання кількох угод.

«Якби рада директорів ЄБРР не відклала ряд підписань, обсяг кредитування перевищив би 1 млрд євро», – пояснило джерело. Частина цих проектів може бути підписана в найближчі дні.

Йдеться про два кредити для Райффайзен Банку Аваль на підтримку енергозберігаючих проектів – 20 млн дол., і малого підприємництва – 55 млн дол.; а також про кредит для свинарської компанії «Даноша» – 55 млн євро.

Крім того, в найближчій перспективі готується підписання кредитного договору з компаніями «Бруклін-Київ» і «Луї Дрейфус» на 60 млн дол.

Співрозмовник видання звертає увагу, що у 2013 р. ЄБРР профінансував лише один державний проект, хоча протягом року українська влада висувала ряд ідей, які в першу чергу стосуються енергетики та дорожньої інфраструктури.

«Можливість нових позик держкомпаніям залежить від того, як рада директорів ЄБРР оцінить ситуацію в країні. Є проблеми і з комерційними кредитами, пов'язані із загальним станом бізнес-клімату в країні і небажанням компаній здійснювати зараз капітальні інвестиції», – пояснив він (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 21.01).

Началось банкротство основной компании агрохолдинга Sintal Agriculture.

Агрохолдинг Sintal Agriculture, который еще недавно входил в число крупнейших по размеру земельных банков Украины, может вообще уйти с рынка. Стало известно, что Хозяйственный суд Харьковской области возбудил дело о банкротстве основной структуры компании. Одной из главных причин столь быстрого заката считавшегося перспективным бизнеса стали неблагоприятные погодные условия в основных регионах присутствия агрохолдинга на протяжении нескольких последних лет. По мнению экспертов, аналогичные причины могут стать основанием для ухода с рынка еще ряда крупных агрокомпаний, пишет Коммерсант-Украина в статье «Поля редуют».

Хозяйственный суд Харьковской области возбудил дело о банкротстве главной компании агрохолдинга Sintal Agriculture – «Научно-производственной фирмы «Синтал «Д», следует из опубликованного в газете «Голос Украины» постановления от 8 января. Согласно ему, распорядителем имущества назначен арбитражный управляющий А. Сокол. Заявления кредиторов принимаются до 20 февраля. По данным единого госреестра судебных решений, инициатором банкротства компании выступил «Харьковгаз».

Sintal Agriculture, созданный в 2008 г., специализируется в основном на выращивании зерновых, масличных и

технических культур. В собственности холдинга находятся также два сахарных завода и свиноферма. В 2008 г. Sintel Agriculture в результате частного размещения 15 % своих акций привлек \$34,5 млн, а в 2009-м – еще \$13 млн за 17,2 % акций. Согласно последним публичным данным, 49,8 % акций Sintel принадлежит предпринимателю и совладельцу ТММ Н. Толмачеву, 7,5 % – генеральному директору В. Могиле, 2 % – менеджменту, 36 % – институциональным инвесторам.

На конец 2011 г. земельный банк Sintel Agriculture составлял порядка 150 тыс. га, что позволяло компании входить в топ-10 крупнейших землевладельцев Украины. Однако в 2012 г. агрохолдинг объявил о намерении отказаться от 85 тыс. га на юге страны из-за неурожая (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 22.01).

Международные инвесторы оценивают перспективы мировой экономики наиболее оптимистично за последние почти пять лет на фоне восстановления развитых стран во главе с США, свидетельствует очередной международный опрос Bloomberg.

В преддверии Всемирного экономического форума в швейцарском Давосе 59 % инвесторов, трейдеров и аналитиков из числа подписчиков Bloomberg отметили улучшение экономических перспектив. Доля оптимистов, существенно увеличившаяся по сравнению с ноябрьскими 33 %, оказалась максимальной за всю историю опросов – с июля 2009 г.

При этом 66 % респондентов заявили о более позитивном настрое, нежели год назад, и почти две трети из их числа назвали главным благоприятным фактором укрепление экономики в развитых странах (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 23.01).

Международный валютный фонд незначительно улучшил прогноз мирового экономического роста до 3,7 % в 2014 г. за счет улучшения экономической ситуации в раз-

витых странах. Об этом сказано в Обзоре мировой экономики, опубликованном на сайте Фонда.

Ранее, в октябре 2013 г., МВФ прогнозировал рост мировой экономики на уровне 3,6 %. «Как ожидается, экономическая активность вырастет в 2014 и 2015 годах – преимущественно за счет восстановления развитых экономик – и обусловит рост в 3,7 % в 2014 году с последующим увеличением этого показателя до 3,9 % в 2015 году», – говорится в обзоре. Такая оценка совпадает с ранее опубликованным обзором Всемирного банка, также прогнозирующим рост мировой экономики в основном за счет восстановления экономик развитых стран.

При этом в МВФ отмечают, что прогноз роста мирового ВВП на 2015 г. не менялся и остался на уровне, определенном в октябре 2013 г. Более того, в Фонде подчеркивают, что, несмотря на прогнозируемый рост, риски спада экономики остаются достаточно вероятными.

При этом аналитики МВФ отмечают, что в ряде стран возможно введение мер монетарной поддержки, а в других – развитие близко к потенциалу, и потому дальнейший рост возможен только при условии проведения структурных реформ. По прогнозам МВФ, рост экономики в развивающихся странах составит в 2014 г. в целом 5,1 % – в основном за счет роста экономики Китая и Индии. В то же время в странах Центральной и Восточной Европы рост будет меньшим – 2,8 %, а в государствах СНГ – 2,6 %.

Также отмечается, что рост экономики США составит 2,8 %, рост экономики еврозоны – 1 % с последующим ростом до 1,4 % в 2015 г., Японии – 1,7 % в 2014 и 2015 гг. (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 22.01).

ЕС откладывает переговоры с США по свободной торговле. Европейская комиссия приостановила переговоры ЕС – США по торговому партнерству, что обусловлено беспокойством подрыва механизмов социальных гарантий, достижения которых так долго добивались в Старом Свете.

Торговельні переговори почалися в минулому році, однак зараз почалися тримісячні громадські консультації по запропонованих інвестиційних правилах для компаній, метою яких є видалити юридичні лазівки. Екологічне лобі стверджує, що є ризик прийняття Європейським Союзом більш низьких стандартів США в багатьох областях. Трансатлантичне угода про вільну торгівлю та інвестиційне партнерство (ТІП) може принести велику вигоду Америці та Європі, заявила Єврокомісія. Згідно з результатами дослідження, проведеного в минулому вересні, в результаті підписання угоди економіка ЄС може збільшитися на 120 млрд євро, що еквівалентно 0,5 % ВВП, а економіка США – на 95 млрд євро (0,4 % ВВП) (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2014. – 22.01).

У 2013 р. в світі налічувалося майже 202 млн осіб безробітних. Про це йдеться в новій доповіді Міжнародної організації праці (МОП).

За даними доповіді «Глобальні тенденції зайнятості в 2014 році», темпи зростання зайнятості залишаються низькими, безробіття продовжує зростати, особливо серед молодих людей, а велика кількість розчарованих потенційних працівників залишаються поза ринком праці.

Так, кількість безробітних у світі в минулому році зросла на 5 млн осіб і досягла більш ніж 202 млн осіб, таким чином, рівень безробіття склав 6 %.

Очікується, що до 2018 р. кількість людей, які шукають роботу, зросте на 13 млн осіб.

Крім того, в 2013 р. близько 74,5 млн осіб у віці від 15 до 24 років не мали роботи, таким чином, рівень молодіжного безробіття склав 13,1 %.

Багато секторів економіки отримують прибуток, проте основна її частина спрямовується на ринки активів, а не в реальну економіку, що погіршує довгострокові перспективи в сфері зайнятості. При збереженні поточних тенденцій до 2018 р. до-

датково будуть створені 200 млн робочих місць. Це менше того, що необхідно для забезпечення зайнятості нових працівників, які вступають на ринок праці.

«Потрібен терміновий перегляд політики. Необхідно більш активно створювати робочі місця і підтримувати підприємства, що їх створюють», – заявив генеральний директор МОП Г. Райдер (*Інтернет-портал державної служби зайнятості України* (<http://www.dcz.gov.ua>). – 2014. – 22.01).

Скасування допомоги з безробіття у Вірменії було правильною мірою боротьби з безробіттям. Таку думку на прес-конференції 21 січня висловив міністр праці та соціальних питань Вірменії А. Асатрян.

Він нагадав, що прийнятий у 2013 р. закон «Про зайнятість» припускає впровадження і реалізацію активних програм зі скорочення безробіття взамін діючих раніше пасивних програм. Відповідно до даного закону, допомога з безробіття у розмірі 18 тис. драмів (близько \$45) з 1 січня 2014 р. більше не виплачується. На думку міністра, видача допомоги з безробіття являє собою пасивну програму, яка не сприяє скороченню безробіття. За його словами, адресність допомоги становила лише 6 %, при тому, що лєвова частка коштів, спрямованих на боротьбу з безробіттям – 2,5 млрд з 3 млрд драмів - витрачалася на видачу допомоги.

Далі міністр поінформував, що в рамках активних програм із боротьби з безробіттям передбачається проведення курсів перепідготовки для громадян, які мають спеціальність і досвід, і тренінги для студентів та випускників вузів безпосередньо у роботодавців.

Нагадаємо, що допомогу з безробіття терміном від 6 до 12 місяців у Вірменії отримували понад 10 тис. осіб (*Інтернет-портал державної служби зайнятості України* (<http://www.dcz.gov.ua>). – 2014. – 22.01).
